

List

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

LETO XVIII
ŠT. 8
31. AVGUST 2011
1,60 EUR

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Knjižnica Velenje
Titov trg 05
3320 Velenje

Poštnina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

100
Let Mesta Šoštanj
1911-2011

V skladu z 2. in 3. členom pravilnika o uporabi večnamenskega objekta in prostora
REKS Ravne

KS RAVNE

Objavlja razpis za najem prostorov večnamenskem objektu REKS

1.) PREDMET RAZPISA

Predmet razpisa je najem večnamenske športne dvorane v REKS – Ravne, v sezoni 2011 – 2012 (oktober - junij) in sicer:

- vadbenih površin v objektu
- garderobe in sanitarijev
- športnega orodja in opreme v objektu

2.) POGOJI ZA PRIJAVO NA RAZPIS

Na razpis se lahko prijavijo:

- športna društva in klubi ter organizirane skupine, ki izvajajo športno rekreacijo
- drugi uporabniki

3.) TERMINI TER CENA ZA NAJEM

- večnamenska dvorana se oddaja v najem od ponedeljka do nedelje od 7:00 do 23:00 ure,

Dan v tednu	Neto cena EUR	DDV 8,5%	Skupaj EUR
ponedeljek – petek od 7:00 do 15:00	5,05	0,43	5,48
ponedeljek – petek od 15:00 do 23:00	10,10	0,86	10,96
sobota – nedelja od 7:00 do 23:00	6,45	0,55	7,00

- možnost najema dvorane za kulturne, družabne in ostale aktivnosti

4.) ROK PRIJAVE NA RAZPIS

Vsi zainteresirani morajo oddati prijave najkasneje do 20. septembra 2011. Z izbranimi ponudniki bo KS Ravne sklenila najemno pogodbo.

5.) INFORMIRANJE INTERESENTOV

Vse informacije glede razpisa, vlogo za prijavo ter hišni red dobite pri Vojku Krneža (tel.051/617-940; elektronska pošta: vojko.krneza@siol.net)

KS RAVNE, Predsednik Jože Sovič

Revija za kulturna in druga
vprašanja občine Šoštanj in
širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko
Menih, župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(za razpise in objave odgovarja
naročnik)

Oblikovanje

Tomaž Smolčnik, Eurograf d.o.o.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da
prispevke za LIST št. 9 (september
2011), pošljete najkasneje do 10.
septembra 2011 na elektronski
naslov: list.revija@gmail.com

Avtor znaka »100 let mesta
Šoštanj«: Marinšek in Marinšek

Naložba v blok 6	4
Premogovnik Velenje	6
Naša občina	7
Občina Šoštanj - podžupan Vlki Drev	8
Občina Šoštanj - podžupan Vojko Krneža	10
Veterani	12
Upravna enota	16
Intervju: Tea Plazl	17
Napovednik prireditvev	20
Poletna kultura 2011	22
Dogodki in ljudje	28
Zapisani (v) glasbi	31
Starine iz Šaleške doline	32
Iz/beremo	33
Proza	34
Potopljene vasi	36
Fotoreportaža: Ana Desetnica	39

Foto: Dejan Tonkli

Naložba v nadomestni blok 6 je donosna za državo

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

Šoštanj, 18.8.2011: Nadzorni svet TEŠ je na današnji seji dal soglasje k noveliranemu investicijskemu programu za postavitev nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrarno Šoštanj, revizija 4 (v nadaljevanju NIP 4). V NIP 4 so vključene tudi zahteve in priporočila, ki izhajajo iz dopisov in sklepov Ministrstva za gospodarstvo ter predvsem sklepov Vlade RS z dne 14. 4. 2011. Pri tem pa so opozorili, da sektorska politika za energetiko še ni bila sprejeta.

NIP4 je izdelan v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ, ki predpisuje obvezno uporabo v primeru, da se investicija financira z državnimi poroštvi. Vsi izračuni v investicijskem programu so narejeni na osnovi podatkov iz že izdelane dokumentacije, podatkov proizvajalcev opreme in na osnovi podatkov strokovnih služb TEŠ in HSE.

Predračunska vrednost naložbe v stalnih cenah je 1,2 mrd EUR (1.195.928,100 EUR), v tekočih cenah pa 1,3 mrd EUR (1.302.747,000 EUR). V NIP 4 so za razliko od NIP 3, ki je bil sprejet oktobra 2009, vključene nove postavke, nekatere pa ponovno ovrednotene, kot:

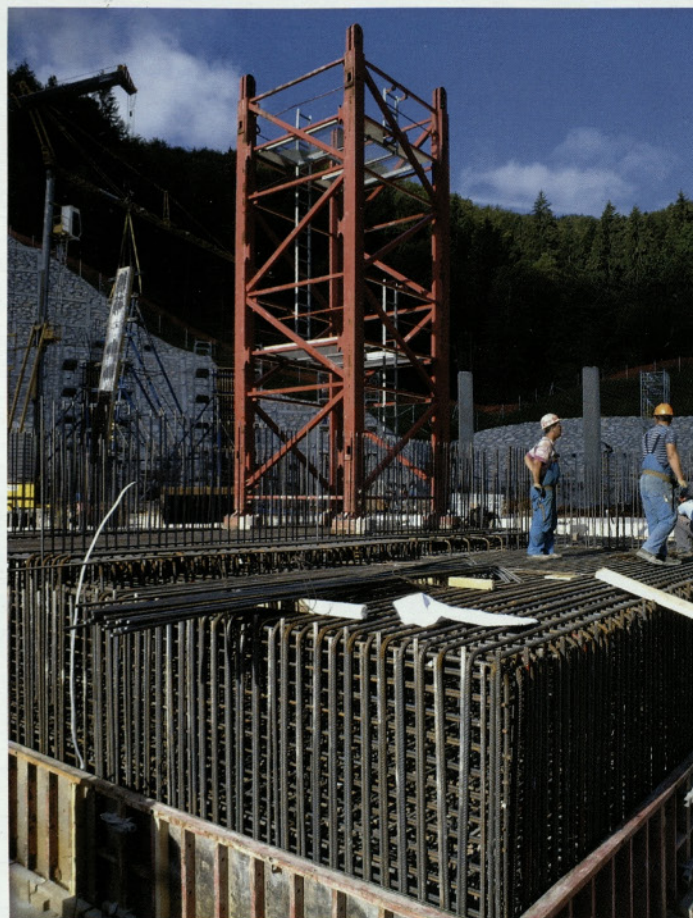
- pripravljalna dela (sanacija transportne infrastrukture za izredne prevoze, platoji za montažo, krožišče, parkirišča, kompletna priprava gradbišča, rušenje hiš na Aškerčevi,...),
- vrednost nove upravne stavbe,
- razgradnja proizvodnih enot in bloka 6,
- stikališče in priključitev na elektroenergetski sistem in zavarovanje in stroški investitorja.

V pogodbi za dobavo glavne tehnološke opreme iz leta 2008 je bila določena eskalacijska formula, po kateri se ob spremembi kalkulativen elementov te formule lahko spremeni pogodbeni cena. Zaradi vsebine eskalacijske formule, ki je bistveno v korist dobavitelja, je lastnik TEŠ sprožil dodatna pogajanja o omejitvi te formule. Rezultat pogajanj je bil podpis aneksa k pogodbi v januarju 2011, s katerim se je 18,5 odstotka pogodbene cene fiksiralo in izvzelo iz obračuna eskalacije. Tik pred podpisom pa je tudi aneks k pogodbi, ki določa kapico na eskalacijo v višini 100 mio EUR. Po konservativni oceni je prihranek v višini 35 mio EUR.

Glede na podražitev investicije, so zagotovljeni tudi dodatni viri v skladu s sklenjenima pogodbama z EBRD in EIB, ki določata, da matična družba HSE zagotovi vire financiranja v premeru podražitve investicije. Potencial skupine HSE omogoča, da se delež lastniških virov poveča za predvideno vrednost. Poleg tega ima skupina HSE na voljo dovolj likvidnih sredstev, da zagotovi kredit znotraj skupine HSE. Zanj bo podpisana tudi kreditna pogodba.

Finančno-tržni učinki so narejeni v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ, ki predpisuje, da je potrebno za investicije, ki se financirajo v skladu s to uredbo, upoštevati 7 - odstotni diskontni faktor. Iz spodnje tabele je razvidno, da ima naložba v nadomestni blok 6 donosnost na lastniški kapital (ROE) 13,6 %.

Doba vračila investicijskih vlaganj ¹	15 let
NSV pri 7%-ni diskontni stopnji ²	83,6 mio EUR
ISD ³	7,59 %
RNSV ⁴	0,108
Kazalnik relativne koristnosti ⁵	1,027
Donosnost na lastniški kapital (ROE) ⁶	13,6 %

Posebna pozornost v NIP 4 je namenjena analizi občutljivosti in iz nje izvedeni oceni tveganj. Analiza občutljivosti je tehnika, ki nam pove, kako se rezultat spreminja glede na spremembo samo ene vhodne spremenljivke, pri tem pa ostale spremenljivke ostanejo nespremenjene. S simuliranjem sprememb posameznega parametra (v našem primeru premoga, cene električne energije, cene emisijskih kuponov in spremembe investicijske vrednosti), smo dobili odgovor na spremembo, katerega parametra je investicija najbolj občutljiva. To je brez dvoma cena električne energije.

Občutljivost na ceno premoga

	-20%	-10%		+10%	+20%
NSV (000 EUR)	195.151,4	139.327,9	83.504,5	27.681,0	28.142,4
ISD	8,35%	7,97%	7,59%	7,20%	6,80%
Donosnost na lastniški kapital	15,80%	14,70%	13,60%	12,51%	11,41%

¹ Doba vračila investicijskih vlaganj je čas, v katerem ustvarjena prosta denarna sredstva pokrijejo investicijske stroške.

² NSV – neto sedanja vrednost: pri tej metodi investicijske izdatke in donose diskontiramo na začetni termin, ko nastopijo prvi investicijski izdatki.

³ ISV – Interna stopnja donosa je tista diskontna stopnja, pri kateri je neto sedanja vrednost enaka 0.

⁴ RNSV – Relativna neto sedanja vrednost meri neto donos na enoto investicijskih stroškov.

⁵ Kazalnik relativne koristnosti je razmerje med sedanjo vrednostjo vseh koristi projekta in sedanjo vrednostjo stroškov.

⁶ ROE je mera enaka čistemu dobičku, ki ga delimo z lastniškim kapitalom. Pove, koliko dobička podjetje lahko ustvari glede na vire, ki mu jih zagotavljajo njegovi delničarji.

Premog iz Premogovnika Velenje je v veliki večini uporabljen v Termoelektrarno Šoštanj in v njegovi neposredni bližini, s katero je preko trakov transporta premoga tudi direktno povezan. Verjetnost velike spremembe cene premoga v prihodnosti je sorazmerno majhna. Poleg tega je HSE lastnik tako PV kot tudi lastnik TEŠ. Iz analize je razvidno, da je, glede na ostale kazalce, projekt sorazmerno malo občutljiv na spremembe cene premoga.

Občutljivost na prodajno ceno električne energije

	+15%	+10%	-10%	-15%
NSV (000 EUR)	446.659,2	325.607,6	83.504,5	158.598,6
ISD	9,89%	9,16%	7,59%	5,79%
Donosnost na lastniški kapital	21,51%	18,87%	13,60%	8,34%

Projekt je sorazmerno **močno odvisen od cene električne energije**. V luči jedrske krize, ki je posledica dogajanj v jedrski elektrarni Fukushima na Japonskem, in posledičnega povečevanja jedrske varnosti in skeptičnosti do jedrskega programa, je verjetnost, da bo prišlo do znižanja prodajnih cen električne energije, relativno nizka. Ocena je, da bo odraz vsega dogajanja na področju proizvodnje električne energije iz jedrskih elektrarn premik **cene električne energije navzgor** (predvidevanje Ministrstva za gospodarstvo v NEP), kar bo pozitivno vplivalo na finančno učinkovitost naložbe v nadomestni blok 6 TEŠ.

Občutljivost na prodajno ceno emisijskega kupona

	+20%	+10%	-10%	-20%
NSV (000 EUR)	69.531,8	6.986,3	83.504,5	160.022,6
ISD	6,48%	7,05%	7,59%	8,10%
Donosnost na lastniški kapital	9,79%	11,70%	13,60%	15,51%

Korelacija med ceno emisijskega kupona in ceno električne energije je izjemno močna (glej prilogo), saj sprememba cene emisijskega kupona za 1 EUR poveča tudi ceno električne energije za 1 EUR (predvidevanja Ministrstva za gospodarstvo v osnutku NEP). Glede na to je nemogoče pričakovati visoko rast cene emisijskih kuponov, ki ji ne bi sledila tudi rast cene električne energije. Ob upoštevanju trendov v preteklosti in upoštevanju dejstva, da je v blok 6 vgrajena najsodobnejša tehnologija, katere emisijski faktor je precej nižji od 1, bi povišanje cen emisijskih kuponov pomenilo izboljšanje finančne učinkovitosti projekta.

Občutljivost na povečanje vrednosti investicije

Neto sedanja vrednost investicije, interna stopnja donosa in donosnost na lastniški kapital v primeru, da se vrednost investicije poveča za 100 mio EUR oziroma 200 mio EUR.

Povečanje investicije (mio EUR)	100	200
NSV (000 EUR)	1.788,4	-79.928,8
ISD	7,01 %	6,50 %
Donosnost na lastniški kapital	13,16 %	12,75 %

Pri analizi občutljivosti je pri zaključkih je potrebno biti previden, saj so spremenljivke med sabo povezane in praviloma sprememba ene učinkuje tudi na druge. Sklepanje o celotnem projektu, na osnovi analize občutljivosti za eno spremenljivko, nas zelo rado pripelje do napačnih zaključkov. **Analizo občutljivosti se zato uporablja za oceno tveganj in tako je tudi v primeru NIP 4.**

Investitor je namreč ob upoštevanju vseh dejstev in analize občutljivosti izdelal matriko tveganj in na njeni osnovi ocenil, **da je projekt srednje tvegan ter da so predvidena in obdelana tveganja obvladljiva in na nivoju tveganj za tovrstne objekte.**

Republika Slovenija, ki je posredni lastnik Termoelektrarne Šoštanj, bo tako poleg neposrednega donosa na vloženi kapital deležna še visokih davkov na predvidene dobičke, plačil takšnih za izpušanje toplogrednih plinov CO₂, zagotovil delovnih mest, poleg tega bo deležna tudi prihodkov iz naslova stroškov garancije za kredit EIB, ki v času trajanja kredita dosežejo cca. 50 mio EUR, kot tudi drugih sinergijskih učinkov naložbe.

V TEŠ so poudarili, da investicija v izgradnjo nadomestnega bloka 6 ne bi potrebovala poročila države, če energetski zakon družbam v državni lasti ne bi prepovedoval zastavljanje lastnega premoženja kot poročila za kredite. Zato je ob investicijah nivoja, kakršen je nadomestni blok 6, razumljivo, da država omogoči izpeljavo takšne investicije z zakonom o poročilu, ki investitorju omogoči, da se lahko na trgu zadolži po zelo konkurenčnih pogojih. V TEŠ tako pričakujejo, da bo državni zbor do konca oktobra sprejel zakon o poročilu, ki bo zagotovil nemoteno financiranje izgradnje nadomestnega bloka 6.

PRIMERJAVA PREDRAČUNSKE VREDNOSTI (stalne cene)

	NIP rev. 4 (avgust 2011)	Dodatek 1 k NIP rev. 3 (oktober 2009)	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Gradbena dela	74.868,2	67.553,2	7.315,0
Pripravljalna dela	20.485,7	6.852,0	13.633,7
GPO	34.663,3	48.137,2	-13.473,9
Ostali objekti	10.680,7	12.564,0	-1.883,3
Upravna stavba	8.507,6	0,0	8.507,6
Ostalo	530,9	0,0	530,9
Oprema	964.273,6	919.544,9	44.728,7
GTO	699.156,3	694.973,0	4.183,3
GTO eskalacija	9.372,6	0,0	9.372,6
GTO montaža	97.205,9	89.000,0	8.205,9
Rezervacijska pogodba	25.000,0	25.000,0	0,0
RDP	78.553,0	75.970,0	2.583,0
Priprava vode	7.515,9	4.832,0	2.683,9
Transport premoga	4.986,9	3.483,0	1.503,9
Obdelava produktov	13.000,1	3.536,4	9.463,7
Hladilni sistem	23.338,1	22.750,5	587,6
Tehnološke povezave	1.989,4	0,0	1.989,4
Priključitev na EES RS	3.446,7	0,0	3.446,7
Ostalo	708,8	0,0	708,8
Ostalo	34.107,5	10.116,9	23.990,6
Stroški investitorja	27.563,2	10.116,9	17.446,3
Zavarovanje	6.544,3	0,0	6.544,3
Skupaj	1.073.249,4	997.215,0	76.034,4
Stroški financiranja	122.678,7	124.185,7	-1.507,0
SKUPAJ	1.195.928,1	1.121.400,7	74.527,4

Od tega:

Stroški garancij HSE	6.166,6	0,0
-----------------------------	----------------	------------

Dodatek 1 rev.3 = dodatek 1 k novelirani IP oktober 2009
rev.4 = novelirani IP avgust 2011

PRIMERJAVA PREDRAČUNSKE VREDNOSTI (tekoče cene)

	NIP rev. 4 (avgust 2011)	Dodatek 1 k NIP rev. 3 (oktober 2009)	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Gradbena dela	75.969,3	71.886,3	4.083,0
Pripravljalna dela	20.569,7	6.865,8	13.703,9
GPO	35.342,0	51.491,1	-16.149,1
Ostali objekti	11.000,0	13.529,4	-2.529,4
Upravna stavba	8.507,6	0,0	8.507,6
Ostalo	550,0	0,0	550,0
Oprema	1.063.120,7	975.761,4	87.359,3
GTO	699.434,0	694.973,0	4.461,0
GTO eskalacija	100.056,5	42.357,3	57.699,2
GTO montaža	100.000,0	95.489,9	4.510,1
Rezervacijska pogodba	25.000,0	24.586,6	413,4
RDP	82.053,0	81.176,4	876,6
Priprava vode	7.700,0	5.281,0	2.419,0
Transport premoga	5.100,0	3.755,8	1.344,2
Obdelava produktov	13.500,0	3.857,5	9.642,5
Hladilni sistem	24.047,2	24.283,9	-236,7
Tehnološke povezave	2.000,0	0,0	2.000,0
Priključitev na EES RS	3.500,0	0,0	3.500,0
Ostalo	730,0	0,0	730,0
Ostalo	35.106,9	10.410,6	24.696,3
Stroški investitorja	28.337,8	10.410,6	17.927,2
Zavarovanje	6.769,1	0,0	6.769,1
Skupaj	1.174.196,9	1.058.058,3	116.138,6
Stroški financiranja	128.550,2	131.058,9	-2.508,7
SKUPAJ	1.302.747,0	1.189.117,2	113.629,8

Od tega:

Stroški garancij HSE (000 EUR)	6.540,8	0,0
---------------------------------------	----------------	------------

Dodatek 1 rev.3 = dodatek 1 k novelirani IP oktober 2009
rev.4 = novelirani IP avgust 2011

POLLETNA PROIZVODNJA

V letu 2010 smo v Premogovniku Velenje realizirali vse zastavljene cilje in izpolnili zastavljeni poslovni načrt, zato ga lahko označimo kot eno najuspešnejših. Tudi proizvodni rezultati to dokazujejo, saj smo v preteklem letu presegli praktično vse najboljše dosedanje proizvodne parametre. Za zanesljivo oskrbo Slovenije z električno energijo smo odkopali 4.011 mio ton premoga.

Leto 2011 je v vseh pogledih za nas zahtevno leto. Poslovni načrt za leto 2011 predvideva proizvodnjo v višini 4.059 mio ton premoga. V 132 delovnih dneh (do 14. 7. 2011) smo nakopali 2.118.246 ton premoga, na deponiji pa se nahaja 511.612 ton premoga. Letos bomo 80.000 ton premoga prodali tudi Termoelektrarni Trbovlje.

V Premogovniku Velenje optimiziramo in moderniziramo delovne procese, zastavljenih imamo nekaj novih razvojnih korakov, pri čemer sodelujejo naši vrhunski strokovnjaki različnih profilov. Pri razvoju izdelave jamskih prog smo se osredotočili na tehnološki postopek, optimizacijo in humanizacijo delovnih faz, podgradnjo jamskih prog, izolacijsko oblogo jamskih prog, transportiranje premoga iz pripravnih delovišč in organizacijsko strukturo. Izvedli smo naslednje aktivnosti: avtomatizacija odvoza iz pripravnih delovišč, poizkusna vgradnja lokov in veznih členov, vtiskanje dvokomponentnega lepila in uvažanje ter razvoj nove opreme (drobilniki, napređovalni stroj, podajalniki lokov, stroji za omete).

Odkopavanje premoga je v Premogovniku Velenje v prvem polletju potekalo dobro. V prvem mesecu smo en odkop demontirali in montirali novega. Z dvema odkopoma bomo zagotavljali načrtovan odkop do konca leta, ta dva odkopa pa bosta povprečno dajala okoli 18.617 ton premoga na dan. Z dobro kurilno vrednostjo premoga – ta je ob polletju v povprečju znašala 11.419 GJ/tono – izpolnjevanje letnega načrta ni vprašljivo.

Delovni koledar za leto 2011 smo prilagodili gibanju odkopne fronte v jami in dinamiki porabe premoga v TEŠ. Kolektivni dopust je usklajen z remontom bloka 5 TEŠ, zato bo letos potekal med 18. in 29. julijem. Za razliko od preteklih let ne načrtujemo večjih remontnih del, potekala bodo le nujna vzdrževalna dela.

INOVACIJA HTZ VELENJE

Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) bo septembra že desetič podelila priznanja za najboljše inovacije v preteklem letu. Za nacionalno priznanje se poteguje 37 inovacij, med njimi tudi inovacija hčerinskega podjetja Premogovnika Velenje HTZ Velenje z inovacijo Drobilnik premoga PV-HTZ, ki je sicer že prejela zlato priznanje za najboljše inovacije v SAŠA regiji.

Podelitev priznanj za najboljše inovacije na nacionalni ravni je preraslo v vseslovensko promocijo inovativnosti, pri kateri danes sodelujejo vse območne in regionalne zbornice GZS. Priznanje predstavlja najvišje priznanje inovativnim dosežkom slovenskih podjetij. Skupina Premogovnik Velenje pri razpisu za najboljše inovacije SAŠA regije, ki jo podeljuje Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica, uspešno sodeluje že od samega začetka, torej od leta 2000. Na regionalni ravni smo za preteklo leto poleg zlatega priznanja za Drobilnik premoga PV-HTZ prejeli tudi dve srebrni priznanji za inovaciji Mehanizirana podgradnja jamskih prog s pomočjo podajalnika lokov PL08-PV in Avtomatizacija transporterjev premoga na pripravnih deloviščih.

Inovacija, ki se poteguje za nacionalno priznanje, je namenjena drobljenju velikih kosov premoga na manjše, kar je potrebno zaradi lažjega nadaljnega transporta premoga. Inovacijski del drobilnika predstavlja pogonski del z valjem ter drobilnimi noži. Avtorji inovacije so Bojan Jezernik, Janko Avberšek, Miro Tisnikar, Danilo Jezernik, Dušan Čížmek, Anton Kotnik, Simon Dobaj, Miran Skledar, Bogomir Trebičnik, Daniel Šibanc in Danilo Rednjak.

Premogovnik Velenje je pristopil k aktivnemu pospeševanju inovacijske dejavnosti v vseh okoljih svojega delovanja. V vseh organizacijskih enotah smo definirali inovacijski proces, opredelili posamezne elemente in postavili podporo z računalniško aplikacijo. Uvedene imamo stimulatívne nagrade za vse udeležence v inovacijskem procesu – inovatorje, promotorje in organizacijske enote ter vse, ki pripomorejo k boljšim poslovnim rezultatom podjetja skozi inovacijski proces. Vsako leto organiziramo akcijo Inovator leta, kjer še posebej izpostavimo najboljše. Velik poudarek dajemo izobraževanju promotorjev ter sodelujemo z drugimi podjetji pri izmenjavi izkušenj in skupnih izobraževanjih. Cilj podjetja je pripeljati kreativno razmišljanje v vsako celico delovanja podjetja z namenom doseganja še boljših poslovnih rezultatov.

Dr. Milan Medved še 4 leta na čelu Premogovnika Velenje

Foto: A. Grudnik

Na 14. redni seji Nadzornega sveta Premogovnika Velenje, ki je potekala 9. avgusta 2011, so nadzorniki zaključili razpisni postopek za mesto direktorja Premogovnika Velenje. Rok za prijavo je potekel v ponedeljek, 8. 8. 2011. Na razpis za direktorja družbe je prispela ena prijava, in sicer prijava dosedanjega direktorja. Člani NS PV so po pregledu prispele dokumentacije za naslednje 4-letno obdobje, ki se prične s 1. 9. 2011, za direktorja Premogovnika Velenje imenovali dr. Milana Medveda.

Naša občina

pripravlja: Tjaša Rehar, univ. dipl. nov., višji svetovalec za odnose z javnostmi

Dom krajanov in gasilcev

V Topolšici se v teh dneh intenzivno pripravljajo na otvoritev izjemne pridobitve za krajane in gasilce. V nedeljo, 28. avgusta 2011, bodo namreč namenu predali nov **večnamenski dom**, za katerega je Občina Šoštanj (samo za gradbena dela) odštela 1.311.899,41 EUR z DDV.

Gre za izjemno pridobitev za vse krajane Topolšice – za krajevno skupnost, za vsa društva v kraju (turistična, kulturna, športna) in seveda tudi za Prostovoljno gasilsko društvo Topolšica, ki se seli v nove prostore po 80-ih letih uspešnega delovanja.

Društva, ki so v Topolšici že sedaj zelo aktivna, bodo imela tako še več možnosti za druženje in snovanje svojih bogatih programov, s katerimi popestrijo življenje v kraju. V domu sta dve večnamenski dvorani, namenjeni številnim prireditvam, in hišniško stanovanje. V pritličju doma so tudi štirje lokali, v enem izmed njih bo turistična pisarna, v drugem se predvideva pošta, dva pa sta še na voljo za najem.

Dom stoji na izjemni lokaciji, blizu trgovine, le lučaj oddaljen od Term Topolšica in tik ob glavni cesti. Ob domu so seveda urejeni tudi parkirni prostori.

Otvoritev te izjemne pridobitve je bila v nedeljo, 28. avgusta 2011. Ob 14.15 bo svečana gasilska parada, ob 15. uri pa bo proslava, na kateri bodo zbrane pozdravili župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo mag. Boris Balant in predsednik Gasilske zveze Slovenije Anton Koren. Sledila bo veselica z ansamblom Pogum in gostom Miranom Rudanom. Organizatorji, PGD Topolšica, KS Topolšica in Občina Šoštanj, vabijo na otvoritev tega lepega večnamenskega doma, poskrbeli pa so tudi za brezplačen golaž.

Neurje v Šoštanju

V petek, 19. avgusta 2011, popoldan je bilo v Šoštanju močno neurje s točo. Posledica močnega vetra, ki je spremljal točo, so številna polomljena drevesa v mestu Šoštanj. Neurje je med drugim porušilo brezo v parku prenovljene vile Mayer in zlomilo vejo na igrišču enote vrtca Lučka, podrla drevo na Cankarjevi cesti...

V Gaberkah in Topolšici je neurje odkrilo kar nekaj streh, kjer so posredovali gasilci, zaradi podrtih dreves, ki so ogrožala promet (ne pa ga tudi onemogočala), pa je bilo potrebno tudi zaščititi nekaj cest v Topolšici in Šoštanju. Nekaj škode je bilo tudi na makadamskih cestah, na posameznih cestah pa je na cestišča nanosilo precej materiala.

Veter in toča sta pustila tudi posledice na številnih vrtovih, na srečo pa v neurju ni bil nihče poškodovan. Pristojne občinske službe odstranjujejo

posledice petkovega neurja, ki sicer ni trajalo dolgo, kljub temu pa je povzročilo precej škode.

Otvoritev oglasnega kozolca

V Gaberkah imajo številna zelo aktivna društva. Med njih lahko štejemo tudi Planinsko sekcijo Gaberke, ki sicer deluje v okrilju Planinskega društva Šoštanj. Gaberška planinska sekcija deluje že skoraj trideset let, ob začetku praznovanj ob tem lepem jubileju pa so ob Gaberški poti, ki vodi po obronkih te lepe vasi, postavili oglasni kozolec, na katerem bodo krajane seznanjali z aktivnostmi društva, na njem pa je označena tudi celotna trasa Gaberške poti.

Zbrane na otvoritvi kozolca v soboto popoldan je nagovoril župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih, ki jim je zaželel še veliko uspešnih pohodov in obljubil, da se bo enega prihodnjih po Gaberški poti tudi sam udeležil, planincem pa je izročil tudi simbolično darilo.

Obiskovalce je pozdravil tudi predsednik Planinskega društva Šoštanj Jure Drev, nato pa sta župan in predsednik gaberške planinske sekcije Igor Rezman oglasni kozolec svečano odprla.

Zmagovalec 15. kolesarskega vzpona na Slemu je Gregor Tekavec

Člani Kolesarskega društva Energija Velenje so pripravili že 15. kolesarski vzpon na Slemu. Leta 1997 so Roman Bor, predsednik KD Energija, in drugi kolesarski navdušenci v Šaleški dolini pričeli s tem tekmovanjem, sprva kot vzpon od Topolšice v Zavodnje, nato do Vidmarja, leta 2005 pa so progo podaljšali kar do Slemena. Vsako leto pride veliko število kolesarjev, letos je 14,7 km dolgo progo prevozilo kar 220 tekmovalcev, nastopali pa so v štirinajstih različnih kategorijah. Znak za start jim je dal Darko Menih, župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS.

Absolutni zmagovalec je s časom 32 minut in 17 sekund postal Gregor Tekavec iz Velenja, ki je leta 2007 postavil tudi rekord proge (31:58). Med ženskami je bila s časom 50:04 najhitrejša Nina Dolinar, članica ŠD Gorenje.

Druženje kolesarjev pri Andrejevem domu na Slemenu je trajalo še dolgo v popoldan. Organizatorji so podelili nagrade najboljšim v posamezni kategoriji, med udeležence so nato z žrebanjem razdelili še več kot sto nagrad – prva pa je bila gorsko kolo.

Občina Šoštanj - podžupan

Viki Drev

Foto: Tjaša Rehar

Resor Okolje in prostor ter gospodarske javne službe, je na Občini Šoštanj po letu 2010 prevzel podžupan Viki Drev, ki je na tem področju že deloval kot svetovalec županu Darku Menihu v preteklem mandatu. Področje mu ni tuje, saj se je z njim seznanil že v času županovanja Bogdana Meniha, leta 1995.

Kot podžupan dela neprofesionalno in ko sva se pogovarjala mi je malo v šali, malo pa tudi zares povedal, da

Ker se v teh dneh zaključujeta dve veliki investiciji to je Dom krajanov v Topolšici (v dokumentaciji velja zanj ime večnamenski dom) in ravno tako v Zavodnju, je beseda tekla predvsem o tem.

Občina Šoštanj je v prejšnjem mandatu pridobila veliko potrebne investicijske dokumentacije, tako da se sedaj lahko prijavljamo na razpise za evropska sredstva. Tudi pri izgradnji domov v Topolšici in Zavodnju, smo želeli poseči po njih. Lani je bila otvoritev doma krajanov v Ravnah, ki je bil financiran pretežno iz tega naslova. Nad to investicijo je bedel podžupan Vojko Krneža. V lanskem letu smo pričeli z izgradnjo domov v Topolšici in Zavodnju, ki sta bila že dolgo želja in potreba tamkajšnjih krajanov. Želja Občine je, da omogoči vsem krajevnim skupnostim, tako organom kot društvu, sorazmerno dobre pogoje dela v kraju.

Seveda pa brez težav ni šlo. Predvsem se je zataknilo pri gradnji v Topolšici.

Na precej težav smo naleteli pri pridobivanju zemljišča kjer bi lahko stal dom. Investicija je bila predvidena v občinskem proračunu že nekaj let, že za časa županovanja Milana Kopušarja. V letošnjem letu končno zaključujemo ta projekt.

Dom je velik, v njem sta dve večnamenski dvorani, štirje lokali, predvidena je pošta in turistična pisarna, za dva prostora pa se bo gotovo našla zanimiva dejavnost. A glavčina je namenjena krajevni skupnosti in seveda gasilcem.

Večnamenski dom vključuje dom krajanov in gasilski dom, vrednost projekta je 1,3 mio evrov, dom zajema 1988 kvadratnih metrov, grajen je v treh etažah, v katerih bodo sodobni prostori za delovanje krajevnih skupnosti in društev, še posebej gasilskega društva, saj je grajen po najnovejših standardih, tako da upam, da bodo gasilci v njem še naprej lahko opravljali svoje poslanstvo. Dela, ki gredo h koncu je izvajal CM Celje, projekt je izdelal Ar projekt d.o.o. Sevnica, nadzor pa vodil Domino inženiring, še dodaja.

Za vsebine doma v Topolšici nas ni strah, saj se z njegovim odprtjem uresničujejo interesi krajanov. Res je objekt velik, a gre za združitev dveh domov. V kraju je veliko društev, dom sodi tudi v sklop dejavnosti tamkajšnjega zdravilišča, saj se v eni izmed dvoran predviden multimedijški center. Lastnik doma je Občina Šoštanj, ki bo dom predala uporabnikom.

Dom bo imel tudi hišnika, ki bo zagotavljal nemoteno življenje v njem. V Domu je tudi stanovanje, razpis za hišnika bo izšel v septembru.

Kaj pa je novega v Zavodnjah?

Tudi gradnja doma v Zavodnju se zaključuje. Objekt je kraju primeren, nekoliko manjši, zajema 520 kvadratnih metrov površin, stoji na lokaciji v bivše podružnične šole. V njem bo športna dvorana, prostori organov krajevnih skupnosti in društev, predvideni sta tudi dve učilnici za primer, če bi podružnična šola v Zavodnju znova začela delovati. Odprtje doma bo 1. oktobra, ravno tako v okviru občinskega praznika. Investicija, ki je teža 800 000 evrov, je predvidena da se v celoti poravnata leta 2013. Upamo, da bo dom čim bolj izkoriščen in v ponos krajanom.

Na kratko sva preletela še dogajanje v Lokovici.

Gre za eno večjih investicij v tej krajevni skupnosti. Izgradnja toplovoda v spodnjem delu Lokovice in vzporedno s tem kanalizacija na celotno območju. Dela tečejo v dveh fazah, zgrajeni bosta dve čistilni napravi in sicer v spodnjem delu za 250 populacijskih enot, v osrednjem delu pa 500 populacijskih enot. Projekt je financiran s sredstvi evropskega sklada, to je 700 000 evro, v obdobju dveh let. Dela so se začela letos. Vrednost celotne investicije je 1.250.000. Vrednost investicije toplovoda I faza, oziroma faza A pa 650.000 evrov.

Gre za racionalizacijo del, saj se v isti jarek polagata dva voda..

Težave?

Tudi tu so bile težave pri pridobivanju zemljišča. Včasih se zdi, da ljudje ne razumejo, da je infrastruktura, ki jo občina želi nuditi posamezniku, njim tudi namenjena, saj jo bodo koristili za večjo kvaliteto bivanja. Ob tem pa nekateri pričakujejo visoke odškodnine.

Projekt kanalizacije se bo zaključil v letu 2012, skladno s programom financiranja evropskega sklada, to pomeni, da bo spodnji del Lokovice priključen na čistilno napravo konec septembra, center kraja pa v jeseni 2012. K projektu kanalizacije smo na občini v bistvu morali pristopiti zaradi izkazane geološke ogroženosti kraja. Območje je dokazano plazovito in eden izmed dejavnikov plazenja zemlje so zagotovo fekalne vode. Na občini smo se zato opredelili o nujnosti investicije in sredstva, ki so bila namenjena za II fazo Muzeja usnjarstva namenili za kanalizacijo. Za toplovod izvaja dela Esotech, za kanalizacijo pa Nivig. d. o.o.

Kanalizacija pa ne dosega vsake domačije.

Seveda lahko zaradi višinskih razlik terena pokrivamo le del območja, zato bomo ostalim prebivalcem omogočili sofinanciranje malih čistilnih naprav!

Kaj pa drugi projekti?

Kot rečeno poteka faza A toplifikacije, faza B pa je v pripravi. Zanj se pridobiva gradbeno dovoljenje, ocena tega projekta, ki bo končan leta 2012, je okoli 850.000 evrov.

Seveda v pogovoru nisva mogla mimo cest, ki so vedno aktualne in na katerih se vedno nekaj dogaja.

Izveden je bil za razpis za nadaljevanje izgradnje ceste Metleče Topolšica, ki ga financira država, dela bo opravljalo podjetje Andrej d.o.o. predvidena investicija je 300.000 evrov.

Izvajamo pa tudi dela na v naselju Florjan, oziroma Pohrastnik kjer gre za umiritev prometa. Zaradi gostote naseljenosti in pogosto (pre) hitre vožnje čez naselje, bodo postavljene ovire na cesti na dveh punktih. Gre za križišča pri hišah Rotnik in Brložnik. Z namestitvijo talnih ovir, bomo dosegli večjo varnost v prometu.

Podžupan je mimogrede opozoril še nekaj del na cestiščih, kot je v Ravnah, kjer bodo na nevarnem križišču pri sanatoriju stekla dela v jeseni, pa na Aškerčevi, kjer bo zaradi širitve ceste porušena hiša.

Foto: Tjaša Rehar

Občina je sofinancira tudi del krajevnih cest, med drugim je stekel asfalt do lovske koč v Zavodnju.

Pripravlja se sprememba PUPa za področja mesta Šoštanj, Pohrastnika (trikotnik) in Metleč v bližini vrtnarije ter samega mesta, kjer se bo gradila tržnica in knjižnica. Predvidevamo da bo razgrnitev PUP a konec letošnjega leta.

O tej zadevi je bil podžupan Viki Drev še bolj redkobeseden, saj ve, da so vsa področja, ki spadajo v njegov resor v bistvu področja, ki zahtevajo celovit in v prihodnost naravnan pristop.

Ob prihajajočem praznovanju praznika občine Šoštanj je ob koncu zaželel vsem občankam in občanom, veliko sodelovanja, strpnosti in lepega ravnanja.

Milojka B. Kornprej

Otvoritev ceste v Topolšici

Lepa nedelja v cerkvi sv. Jakoba je bila letos kljub dežju še posebej slovesna, saj je makadamska pot od kmetije Hriberšek do cerkve (okoli 250 metrov) dobila asfaltno preobleko. Slavnostne otvoritve ceste, ki je bila 24. julija, so se udeležili številni krajan. Program so popestrili pevci cerkvenega zbora, Goličnikovi harmonikarji in nekatere krajanke s svojimi dobrotami. Predsednik KS Topolšica je povedal: »Zelo sem vesel, da smo se danes zbrali v tako velikem številu ob prvi otvoritvi ceste v novem mandatu svetnikov KS Topolšica. Naša želja je, da bi bilo takega in podobnega druženja še veliko, saj se lahko tako na neformalen način pogovarjamo in izmenjujemo svoje ideje in želje. Za posodobitev te ceste smo se odločili, ker je to pot, ki jo pogosto uporablja veliko naših krajanov, hkrati pa je to tudi velikokrat sprehajalna pot naših turistov. Mislim pa, da je to tudi logično zaključena celota poti od glavne ceste. Naša želja je, da bi nam kljub skromnim sredstvom in seveda ob pomoči občine uspelo urediti še veliko slabih cest v kraju. Zahvaljujem se družinama Hriberšek in Menih, ki sta dobrohotno odstopili zemljišče, Župniji Šoštanj in s tem gospodu dekanu, izvajalcu gospodu Hriberšku za dobro opravljeno delo, Goličniku in pevcem za popestritev slovesnosti ter vsem, ki ste s svojo dobro voljo pomagali pri pripravi pogostitve.« Pri prerezu traku je sodelovali tudi poslanec v DZ RS in župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je izrazil svoje veselje nad novo pridobitvijo v kraju, pohvalil vse, ki so

brezplačno odstopili zemljišča v dobro vseh krajanov, in poudaril, da v današnjih težkih časih uspeh omogoča le medsebojno razumevanje in strpno dogovarjanje. Vse navzoče je nagovoril tudi bivši dolgoletni predsednik KS in sedanjí podžupan občine Viki Drev. Predstavil je nekatere projekte, ki trenutno potekajo na področju krajevné skupnosti. Ob koncu je novo ceste blagoslovil gospod dekan in vsem uporabnikom zaželel varno pot.

Marijana Menih

Občina Šoštanj - podžupan

Vojko Krneža

Foto: Aleksander Kavčnik

Področje družbenih dejavnosti, negospodarske javne službe je široko področje dejavnosti pri Občini Šoštanj, ki jih s pomočjo sodelavcev v tem mandatu obvladuje podžupan Občine Vojko Krneža.

V dneh praznovanja 100 obletnice mesta Šoštanj smo ga videvali kot koordinatorja.

S pripravi na 100 obletnico mesta Šoštanj smo začeli že zgodaj spomladi, načrtovali smo vrsto dogodkov in praznovanj na katere smo vabili pomembne goste, med njimi zagotovo velja omeniti gospoda Gregorja Vošnjaka (ambasadorja EU in potomca šoštanjskih usnarjev). Mislim, da smo preko različnih prireditev dali Šoštanjčanom navdih ponosa ob dejstvu da je Šoštanj mesto od leta 1911. Tudi sam s ponosom govorim o Šoštanju, saj sem tukaj rojen in tu živim s svojo družino. Praznovanj še ni konec, tekla bodo do meseca oktobra, med drugim bo v jeseni zunaj prvi ponatis knjige Pozdrav iz Šoštanja, ki je bila zelo lepo sprejeta med Šoštanjčani ob izidu. Zdaj žal ne bo zastoj, a bo na voljo za simbolično ceno. Na prodaj bo preko Zavoda za kulturo Šoštanj.

Seveda pa vsak dan ni praznovanje. Na zdravstvenem področju, ki je samo eno izmed področij, ki so v podžupanovem resorju, se rešuje kar se da. Predvsem so občani in gotovo zaposleni veseli prenovljene zdravstvene postaje, ki nudi po obnovi, ki je tekla v več fazah ustreznejše delovne pa tudi čakalne pogoje.

V njo želimo pripeljati dodatne zdravstvene usluge, katere bomo še videli, tudi po pogovorih z Zdravstvenim domom Velenje, je povedal ob priložnosti in se navezal na področje sociale.

V občini redno tečejo vse dejavnosti v zvezi s pomočjo občanom, od najmlajših do najstarejših, ena izmed večjih je bila pomoč Vegradovim delavcem ob stečaju podjetja, v letošnjem letu pa se načrtuje ena večjih akcij, to je gradnja individualne stanovanjske hiše za družino Siherle.

V občini se ponasamo z družino s trojčki, ki pa je žal utrpela hudo izgubo – umrl je gospodar in oče. Gospa je samohranilka, hiša pa je v zelo slabem stanju. Gospa nima možnosti, da si pomaga sama, zato je stekla iniciativa za široko akcijo s strani občine. Vključeni naj bi bili podjetniki ki delajo za in v občini, določeni projekti že tečejo, to pomeni, da so narejene geološke raziskave, gradbeno dovoljenje bi moralo biti gotovo do konca meseca, nato se začnejo gradbena dela. Seveda tečejo pogovori in sodelovanje preko KS Zavodnje v kateri družina živi, kjer zagotavljajo, da bodo pomagali z udarniški deli.

Na Občini Šoštanj je še posebej zaznati v mandatu župana Darka Meniha veliko skrb za ohranjanje kulturne dediščine.

Obnova Vile Mayer teče v več fazah in je velik skupen projekt. V jeseni se pričakuje otvoritev spominske sobe Mayerjeve družine in

hkrati parka, ki pa bo dobil dokončno podobo v prihodnjem letu. Takrat naj bi bila prenova tudi zaključena. Krneža poudarja posluh in strokovnost sodelavcev tako tistih v hiši kot zunanjih in dodaja:

V Občini Šoštanj veliko kulturnih biserov, samo odkriti jih je treba, obrisati z njih prah.

V neposredni bližini Mayerjeve vile stoji Športna dvorana za katero je v načrtu temeljita obnova strehe.

Streha pušča, potrebna je korenita sanacija. Seveda se ob tem pojavi več možnosti sanacije in sam želim, da se s čim manjšimi sredstvi doseže čim večji efekt. Vedno se nagibam se k iskanju rešitev na ta način, da najprej zapolnim sredstva v občinskem proračunu in mislim, da sem tu našel dobro rešitev. Na objekt osnovne šole in športne dvorane oziroma telovadnice bomo namestili solarno elektrarno. Iz te služnosti lahko nato financiramo sanacijo strehe na športni dvorani Biba Roeck, del sredstev bomo pridobili od fundacije za šport, tako da računam, da bo potrebnih sredstev iz proračuna čim manj. Zavedam se odgovornosti, ne samo do trošenja in investicij, ampak tudi do pridobivanja sredstev, še posebej nepovratnih.

Krneža ob tem izpostavi tudi samo stavbo bivše osnovne šole, kjer namerava občina narediti vrtec.

Zagotovo je to velik projekt prihodnosti. Idejni projekti že obstajajo, a se resno ukvarjamo s problemom konstrukcije, zato je Občina naročila dodatne študije za ta objekt. V prihodnjih dneh pričakujem da nam strokovnjaki predstavijo svoje ugotovitve. Na podlagi njih, se bo Občina odločila ali graditi na novo energetsko varčen objekt ali starega obnoviti. Odgovorni smo za racionalno ravnanje z davkoplačevalskim denarjem, zato se ne želimo prenehljati in se odločiti za finančno slabši učinek. Ne glede na izkazane smernice pa bomo gotovo začeli graditi v prihodnjem letu, saj računamo na ureditev dokumentacije do konca letošnjega leta. V šoštanjski vrtec je sedaj vključenih približno 370 otrok, vsem prošnjikom smo ustregli, zato je tudi precej dislociranih enot, naša dolžnost pa je, da uredimo prostore, ki bodo prijetni tako za malčke, vzgojitelje in tudi starše.

Te dni pa je zelo živahno po ulicah mesta. Počitniško delo je v polnem razmaku. Veliko dijakov in študentov, si bo v teh dneh pridobilo vsaj kakšen evro ali dva.

Na Občino prihaja vsako leto veliko prošenj šoštanjske mladine z željo po počitniškem delu. Vsem zelo težko ugodimo, a se trudimo, v zadnjih treh letih tudi v sodelovanju z Termoelektrarno Šoštanj kjer imajo problem zaradi gradnje in otroci iz varnostnih razlogov ne morejo opravljati kakšnih del v bližini objekta. Mladi imajo možnost opravljanja lažjih opravil v zvezi z čistočo in videzom mesta Šoštanj. Mogoče si s tem privzgajajo tudi odnos do kraja.,

Podžupan je dodal, da vsako leto rešijo okoli 140 počitnikarjev. Posebno pa so na občini veseli sodelovanja s Centrom za varstvo odraslih Zimzelen, saj hodijo počitnikarji dvakrat na teden v Topolšico, kjer preživijo nekaj časa s tamkajšnjimi varovanci. Na tak način se vzpostavljajo medgeneracijski odnosi in sožitje.

Podžupan Vojko Krneža je bivalno vezan na Ravne in ravno v tem kraju se ponasajo z lani odprtim večnamenskim domom, tako imenovanim REKS-om. V prejšnjem mandatu je bila ena izmed njegovih nalog (podžupan je že od leta 2006) gradnja tega doma, na katerega se s ponosom ozira. Dom je bil zgrajen z veliko nepovratnimi sredstvi, predstavlja pa novo kvaliteto bivanja krajanom in dobesedno živi. Z

Foto: Aleksander Kavčnik

veseljem ga tudi sam obiskuje in je prijetno presenečen ob nabito polni dvorani ob raznih priložnostih ter ob izkoriščenosti, saj so v njem našla streho vsa društva tega kraja. Pri svoji funkciji, ki jo opravlja neprofesionalno, se srečuje z veliko ljudmi in je vesel, da so ljudje še vedno pripravljeni priskočiti na pomoč drug drugemu in da opravljajo veliko del volontersko.

Dopust je že mimo pravi, bliža se občinski praznik in zato izkorišča priložnost, da se s tega mesta čestita občanom ob prazniku in jim želi prijetnega bivanja in počutja v domačem kraju. Predvsem pa ponosa in pripadnosti.

Milojka B. Komprej

Deseti Jocotov turnir v odbojki

Na športnem igrišču pri Virbniku v Plešivcu je bil 21. avgusta 2011 turnir trojk v odbojki na mivki za moške in ženske ekipe. V konkurenci 9 moških ekip se je v finalnih tekmah bil precej izenačen boj, na koncu pa so slavili lanske zmagovalci ekipa Duhi, drugo mesto je osvojila ekipa Smolčki, tretje mesto pa ekipa Bevc team. Nehvaležno četrto mesto si je priborila ekipa Premogovnika Velenje.

Med štirimi ženskimi ekipami, ki so se pomerile v klasični odbojki na travi, so najbolje igrale Borčike in dosegle 1. mesto. Drugo mesto so osvojile Uršlja gora, tretje mesto pa je pripadlo ekipi Premogovnik 2. Kot pravi organizator turnirja Joco, je v desetih letih turnir postal eden močnejših turnirjev trojk v Šaleški dolini.

A. Grudnik

Foto: Romana

Veterani

15. helikopterski bataljon zopet pri Žoharju

Pred dvajsetimi leti, v najtežjih razmerah slovenske osamosvojitve, se je začelo razvijati in udeleževati vojaško letalstvo Slovenske vojske. Eden pogumnih korakov med osamosvojitveno vojno za Slovenijo je bil takrat prestop posadke helikopterja JLA Jožeta Kalana in Bogomirja Šuštarja, ki sta 28. junija 1991 na Golteh nad Mozirjem z lahkim helikopterjem takratne Jugoslovanske ljudske armade SA 341 gazela prebegnila na stran takratne Teritorialne obrambe Slovenije. V spomin na obletnico, ki je povezana s prevzemom, maskiranjem in varovanjem helikopterja gazela SA 341, prvega helikopterja Slovenske vojske, ki je pred 20-timi leti skupaj s posadko prestopil na stran Teritorialne obrambe, je poveljstvo sil Slovenske vojske leta 2004 sprejelo odločitev, da je 28. junij dan 15. helikopterskega bataljona Slovenske vojske.

Že ob obeležitvi 10. obletnice tega dogodka leta 2001 na Golteh je bil dogovor med aktivnimi udeleženci sprejema prvega helikopterja s posadko, ki so za zasluge pri varovanju in skrivanju posadke oz. helikopterja prejeli spominski znak »Golte 91«, in pripadniki 15. helikopterskega bataljona Slovenske vojske (15. HEB), da se bodo srečevali vsako leto v spomin na obletnico, ki je povezana s prevzemom, maskiranjem in varovanjem helikopterja gazela.

Tako so v spomin na ta dogodek in obletnico ustanovitve 15. helikopterskega bataljona na Juvanovi, po domače Žoharjevi, kmetiji v Zavodnjah nad Šoštanjem, kjer so leta 1991 štiri mesece vse do konca vojne skrili prvi helikopter v lasti takratne Teritorialne obrambe, današnje Slovenske vojske, pripravili slovesnost ob 20. obletnici osamosvojitvene vojne za Slovenijo in dnevu 15. helikopterskega bataljona Slovenske vojske (15. HEB).

Slovesnosti se je udeležilo preko 80 pripadnic in pripadnikov ter nekdanjih upokojenih pripadnic in pripadnikov 15. helikopterskega bataljona iz Cerkelj ob Krki, 46 prejemnikov spominskega znaka Golte 1991 ter člani predsedstev Območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj, Mozirje in Velenje. Skupaj z domačini iz Zavodnjah je bilo na slovesnosti preko 150 udeležencev. Zaradi službenih obveznosti se srečanja in druženja ob 20. obletnici delovanja 15. helikopterskega bataljona nista uspela udeležiti ministrica za obrambo dr. Ljubica Jelušič in načelnik GŠSV generalmajor mag. Alojz Šteiner. Oba sta 15. HEB poslala opravičilo, ki je bilo prebrano tudi na slovesnosti.

Na slovesnosti je zbrane med drugim pozdravil župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih, ki je poudaril pomen osamosvojitvene vojne za Slovenijo, izpostavil posameznike, ki so v tistem času imeli pogum za zelo pomembna in pogumna dejanja na poti v slovensko samostojnost in nato

skupaj s poveljnikom 15. HEB majorjem Brankom Rekom podelil zahvalne listine Občine Šoštanj in značke Golte 91 prejemnikom znaka »Golte 91« in 15. helikopterskemu bataljonu iz Cerkelj ob Krki.

Zahvalne listine Občine Šoštanj in značke Golte 91 so prejeli 15. HEB ter prejemniki spominskega znaka Golte 91: Jože Kalan, Bogomir Šuštar, Jože Ervin Prislán (posmrtno), Marija Rezončnik, Marjan Finkšt, Vito Čanč, Nadan Janez Gusič, Marjan Hudej, Ivan Juvan, Franc Kačičnik, Slavko Korenič, Jožef Kukovič, Ivan Obštetar, Viktor Povsod-Fika, Vincenc Vipavc, France Volk, Marko Zidarn, Bojan Zaljuberšek, Dušan Žerjav; pripadniki 133. voda TO Bele Vode: Anton Urbanc, Roman Oblak, Silvo Vačun, Andrej Vrabčič, Leon Stropnik, Miran Napotnik, Rudolf Štrigl, Edo Zbičajnik, Janko Polovšak, Ervin Koželj, Franc Stropnik, Janez Mazej, Miran Urbanc, Marko Mazej, Ivan Kotnik, Franc Vrčkovnik, Martin Lenko, Franc Blatnik, Martin Štrigl, Darko Ovcjak, Marjan Lesjak (posmrtno), Robert Obrč (posmrtno) in nekdanji miličniki Postaje milice Mozirje: Marjan Javornik, Anton Acman, Aleš Erček in Bojan Žurej.

V imenu Ministrstva za obrambo RS je zbrane pozdravil Janez Melanšek iz Uprave RS za zaščito in reševanje, zbrane pa sta pozdravila še poveljnik 15. HEB major Branko Rek ter Jože Kalan in Bogomir Šuštar, člana posadke, ki sta se pred dvajsetimi leti odločila za prebeg iz takratne Jugoslovanske ljudske armade na stran Teritorialne obrambe.

Domačini iz Zavodenj so poskrbeli za simpatičen kulturni program, organizatorji, Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj, pa so se skupaj s številnimi obiskovalci še dolgo časa sproščeno družili in obujali spomine na dogodke izpred dvajsetih let ob glasbi domačega ansambla iz Zavodenj ter dobri hrani in pijači.

Zdenko Zajc

fotoreportaža Boštjan Bizjak

Veteranski ribolov za samostojnost

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Ptuj je pod pokroviteljstvom Zveze veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS) in Mestne občine Ptuj organiziralo že 10. tradicionalno državno tekmovanje Veteranov vojne za Slovenijo v lovu rib s plovcem Ptuj 2011.

Tekmovanje v lovu rib s plovcem za pokal Mestne občine Ptuj je potekalo prvo avgustovsko soboto na ribniku Rogoznica na Ptujju, že vsa leta pa tekmovanje poteka v organizaciji OZVVS Ptuj in Ribiške družine Ptuj in Markovci. Na prvem tekmovanju leta 2001 je sodelovalo 13 ekip, število sodelujočih ekip pa je iz leta v leto rastlo. Letos se je tekmovanja udeležilo 42 ekip Območnih združenj Veteranov vojne za Slovenijo, Veteranskih društev SEVER in Zveze slovenskih častnikov. Tekmovanje je bilo mednarodno, saj sta se ga udeležili tudi ekipa veteranov z Madžarske in ekipa veteranov s Hrvaške.

Tekmovanje se je pričelo ob 10.30 in je potekalo v prijetnem vzdušju in napetem pričakovanju tako tekmovalcev kakor gledalcev, kdaj bo »zagrizla« prva riba. Še vedno pa je pomembnejše, kot je dejal predsednik ZVVS Janez Pajer, srečanje, druženje in obujanje spominov kot prizadevanje za čim boljši rezultat, čeprav je tudi ta pomemben.

Ob 13. uri je bilo konec tekmovanja. Tekmovalci, ki so ujeli ribe, so le-te prinesli na tehtanje. Sreča je bila enim bolj, drugim manj naklonjena. Tisti, ki jim je sreča obrnila hrbet, so se prijetno zabavali in zato povedali več vicev na račun ribičev. Ob 14. uri je bila razglasitev rezultatov. Ob otvoritvi tekmovanja so zbrane pozdravili dr. Štefan Čelan, župan MO Ptuj, predsednik ZVVS Janez Pajer, predsednik OZVVS Ptuj Vlado Žgeč in vodja organizacijskega odbora Stanko Žitnik. Ob zaključku pa sta tekmovalce pozdravila in podelila medalje ter pokale predsednik ZVVS Janez Pajer in podžupanja Mestne občine Ptuj Helena Neudauer. Vse sodelujoče ekipe so prejele tudi zahvalo za sodelovanje na 10. tekmovanju Veteranov vojne za Slovenijo v lovu rib s plovcem ob 20. obletnici osamosvojitve.

Najboljši so bili domačini v sestavi: Stanko Žitnik, Branko Verdenik in Dušan Horvat, saj so osvojili prvo mesto v ekipni konkurenci. Ptujski član Dušan Horvat pa je slavil tudi med posamezniki s 35.280 g ulova. Tekmovanja se je udeležila tudi štiričlanska ekipa iz Območnega združenja Veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj v sestavi: Silvo Koželjnik, Bojan Apatič, Grazer Edo in Zdenko Zajc. Šoštanjska veteranska ekipa je med 42 ekipami z 9.250 g ulova in doseženimi 69,5 točkami zasedla 25. mesto. Med 129 posamezniki pa so člani ekipe OZVVS Šoštanj zasedli 49 (Bojan Apatič), 69 (Silvo Koželjnik) in 78 (Edo Grazer) mesto.

Sodelujoči so pohvalili dobro organizacijo tekmovanja, ki je ob sončnem vremenu potekalo brez zapletov. Tudi Območno združenje

Veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj je na podlagi letnega programa dela razpisalo že 4. tekmovanje v lovu rib s plovcem, ki bo potekalo pod pokroviteljstvom Občine Šoštanj v počastitev občinskega praznika Občine Šoštanj **8. oktobra na Družmiskem jezeru**. Na tekmovanje bodo povabljeni veterani Območnih združenj ZVVS, veterani Zveze policijskih veteranskih društev Sever in člani Zveze slovenskih častnikov.

Zdenko Zajc

Foto: Zdenko Zajc

V Šaleški dolini znamo stopiti skupaj

Območno združenje borcev za vrednote NOB Velenje, Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Velenje, Območno združenje slovenskih častnikov Velenje, Policijsko veteransko društvo SEVER za celjsko območje ter Planinsko društvo Velenje so v soboto, 20. avgusta, na Graški Gori priredili že 25. tradicionalno srečanje borcev, planincev, veteranskih združenj in koroških partizanov. Ob slovesnosti so položili vence k spomeniku Nošenje ranjencev. Slavnostni govornik na prireditvi, častni občan Mestne občine Velenje dr. Matjaž Kmecl, je okrcal oblastnike nove države ter pohlepne tajkune, ki so spravili državo na kolena.

Letošnje srečanje je bilo posvečeno 67. obletnici pohoda XIV. divizije na Štajersko, 70. obletnici upora proti okupatorju ter ustanovitvi Osvobodilne fronte. Spomnili pa so se tudi podpisa kapitulacije v Topolšici ter tedanjega prvborca Tomšičeve in Bračičeve brigade ter legendarne XIV. divizije generala Ivana Dolničarja Janušika, ki letos obeležuje devetdeset letnico življenja (slednjega na prireditvi, žal, ni bilo).

Prireditve je potekala v ogromnem šotoru s sceno Graške Gore, ob izjemnem kulturnem programu, ki so ga izvedli godbeniki Univerze za tretje življenjsko obdobje, moški pevski zbor, člani Kulturnega društva in učenci OŠ Plešivec. Ob mimohodu številnih praporov udeležencev, koračnicah, revolucionarnih in domoljubnih pesmih je Karel Drago Seme povezal kulturniški program z zgodovinskimi dogodki, z osebami in krajem tragičnih dogodkov, ki so povezali ljudi, in slednjič z izjemno hudimi izgubami izborili svobodo. Nedeljen poudarek osvobodilni borbi ter osamosvojitveni vojni za Slovenijo, želji po svobodi ter ohranitvi človekovega dostojanstva je namenil zbranim in javnosti tudi župan gostiteljske Mestne občine Velenje ter predsednik Območnega združenja borcev za vrednote NOB Velenje Bojan Kontič. Med drugim je povedal, "da znamo stopiti skupaj in strniti vrste, če gre za interese domovine in ne nazadnje tudi Šaleške doline". Ob tem je imel nedvomno v mislih tudi tendence nekih lobijev, da bi ne prišlo do izgradnje "teševе šestice" in uspešnega energetskega ter gospodarskega razvoja doline, ki je že v preteklosti plačevala velik davek za razvoj in blagostanje celotne Slovenije. Dr. Matjaž Kmecl pa je omenil, (povzeto) da so bila na področju Šaleške doline že v času pred Trubarjem tod žarišča upora, kasneje ustanovljen Štajerski bataljon, že kmalu za nekaj dni osvobojen Šoštanj. "Čez tristo jih je ostalo

Foto: Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

tu, na Graški Gori, na mrtvi straži"! Izrazil je zahvalo kmetom, ki so zdržali pritiske, saj jim povojna oblast ni vračala njihovega imetja in dostojanstva. Takrat, leta 1941, so ti ljudje storili vse, da bi obranili domovino in strli krila okupatorju in fašizmu. Žal smo zdaj spet priča slabemu gospodarjenju in požrešnosti tajkunov, bankirjev in politikantstva, ki sebično uničuje vse, kar ti marljivi kmetje in delavci storijo za lepše življenje. »Briga te tajkune, kaj je z ljudmi, briga jih, kaj je s slovenskimi časopisi, kulturo, identiteto ...!« Ob robu srečanja so planinci in drugi pohodniki simbolično prehodili del poti Štirinajste pod vodstvom Marjana Skaze, pridružili so se jim tudi člani Šaleške konjenice na čelu s Stanetom Tepejem. Udeleženci prireditve na Graški Gori pa so sklenili srečanje z družabnostjo in zabavo.

Jože Miklavc

ŠOŠTANJSKI VETERANI NA 26. SPOMINSKEM POHODU NA TRIGLAV

8. in 9. julija 2011 je potekal že 26. tradicionalni spominski pohod na Triglav. Pohod in vsa prireditve sta bila v rokah organizacijskega odbora, v katerega so vključeni predstavniki vseh veteranskih organizacij in je skupno dejanje Zveze veteranov vojne za Slovenijo, Policijskega veteranskega združenja Sever, Zveze častnikov Slovenije in Zveze združenj borcev NOV. Pohod je bil posvečen

70-letnici ustanovitve OF in 20-letnici samostojne Slovenije.

Veterani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj (OZVVS Šoštanj) smo se letos prvič udeležili že 26. tradicionalnega spominskega pohoda na Triglav. Pohoda se je v lepem vremenu udeležilo kar 19 veterank in veteranov Območnega združenja Veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj.

Pohodniki smo se zbrali v petek, 8. julija, ob 6. uri na Rudnem polju v osrčju pokljuških gozdov. Pot nas je vodila po obljudeni magistrali mimo Vodnikove kočice do doma na Kredarici pod Triglavom, kjer smo se po krajšem počitku odločili osvojiti vrh Triglava. Za osvojitve vrha Triglava se je odločilo šest pohodnikov, ki so v nekoliko slabših vremenskih razmerah najvišji

Foto: Zdenko Zajc

slovenski vrh osvojili brez večjih naporov, na vrhu pa poleg obveznega fotografiranja še krstili dva pohodnika, ki sta stopila na vrh Triglava prvič. Pot z vrha za stare pohodnike in novince do doma na Kredarici ni bila več skrivnost, tako da so brez večjih problemov prispeli v varno zavetje planinske kočice.

Pred Triglavskim domom na Kredarici so ob 17.30 pohodniki obeležili pohod in njegovo zgodovinsko izročilo na krajši proslavi, ki se je udeležilo okoli 300 pohodnikov, veliko praporščakov, za glasbo je poskrbel partizanski pevski zbor z dirigentom profesorjem Gornikom, slavnostni govornik pa je bil podpredsednik veteranskega združenja Sever Mencin.

Kot prejšnja leta je tudi letos v koči na Kredarici in Staničevi koči, kjer je vseh 19 pohodnikov OZVVS

Foto: Zdenko Zajc

Šoštanj prenočilo, bilo zvečer obilo zabave, prepevale so se domoljubne in druge pesmi. Kljub utrujenosti smo v soboto zgodaj zjutraj zapustili Staničev dom ter se mimo Vodnikove kočice in preko Velega polja spustili do Pokljuke. Povratek vseh pohodnikov se je končal brez zapletov ali nezgod.

Udeleženci 26. pohoda na Triglav, le-teh je bilo preko 600, so se v soboto, 9. julija, udeležili velike zaključne prireditve na biatlonskem stadionu na Rudnem polju na Pokljuki, na kateri se je zbralo preko 6000 veteranov vojn. Tudi naših 19 pohodnikov OZVVS Šoštanj se je udeležilo zaključne slovesnosti. S kulturnim programom, ki se je začel ob 13. uri, so počastili partizanske patrulje, 70-letnico Osvobodilne fronte in 20-letnico vojne za Slovenijo. Na prireditvi je nastopil orkester Slovenske vojske, partizanski pevski zbor in sopranistka Janja Hvala, zbrane pa je nagovoril akademik Ciril Zlobec.

Po končani proslavi smo se z udeleženci in drugimi gosti še nekaj časa družili ter se potem razšli z željo, da se drugo leto ponovno srečamo na 27. spominskem pohodu na Triglav.

Zdenko Zajc

Dva diktatorja zabavala gasilske veterane

Že nekaj časa se ob različnih priložnostih ljudje lahko nasmejijo humorju ljubiteljskih igralcev, ki predstavljata vlogi dveh znanih diktatorjev iz polpretekle zgodovine. Včasih se pridruži še tretji igralec, ki pa ga na tokratnem dogodku ni bilo.

Gasilska zveza Zgornje Savinjske doline je že četrtrič po vrsti za svoje starejše člane pripravila letno srečanje, kjer so najprej na vrsti nagovori, nato pa strokovne vsebine. Na koncu je čas za zabavo. Tako so se letos zbrali v Šmartnem ob Dreti. V strokovnem delu so poslušali predavanje o novostih v prometni zakonodaji, še posebej s poudarkom na starejših udeležencih v prometu.

Okoli 150 gasilskih veterank in veteranov pa se je dodobra nasmejalo tandemu obeh diktatorjev, ki prihajata z našega konca. Tovariš maršal je doma iz Vinske Gore in se v resnici piše Franc Praprotnik, Firer pa je doma v Ravnah pri Šoštanju, v resnici pa sliši na ime Zdravko France. V dokaj hudomušni kroniki je maršal najprej nekoliko okrcal veteranske

mentorje iz vsakega od 15 društev. Da pa bi zadeva ne bila preveč »resna« so vmes padale tudi duhovite šale. Na koncu pa sta diktatorja složno v duetu zaigrala in zapela in prisotne spravila v odlično razpoloženje, ki se je nadaljevalo še v prijateljskem in neformalnem druženju ob jedaci in pijači.

Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

UE Velenje

krajevni urad Šoštanj

OBVESTILO O ODPRTJU KRAJEVNEGA URADA ŠOŠTANJ

Upravna enota Velenje sporoča, da bo na podlagi opravljene analize obiska in potreb lokalne skupnosti glede storitev državne uprave, ki sta jo skupaj s svojimi sodelavci opravila načelnik Upravne enote Velenje Fidel Krupić in župan Občine Šoštanj Darko Menih, z dnem 1.9.2011 prilagodila poslovanje krajevnega urada Šoštanj in sicer tako, da bo odprt vse dni v tednu.

Republika Slovenija, Upravna enota Velenje

NOVA PROMETNA ZAKONODAJA

1. 7. 2011 so se začeli uporabljati novi prometni zakoni: Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih, Zakon o pravilih cestnega prometa in Zakon o cestah. V nadaljevanju predstavljamo najpomembnejše novosti iz **Zakona o motornih vozilih** in **Zakona o voznikih**.

1. ZAKON O MOTORNIH VOZILIH

- Vozilo, ki je v **lasti otroka ali mladoletnika**, se registrira na enega od staršev, skrbnika ali rejnika kot imetnika pravice uporabe vozila (pogoj je veljavno vozniško dovoljenje). V prometno dovoljenje se vpiše otrok ali mladoletnik kot lastnik vozila, starš, skrbnik ali rejnik pa kot uporabnik.

- Če je lastnik vozila **polnoletna oseba, ki nima veljavnega vozniškega dovoljenja**, mora določiti **uporabnika vozila z veljavnim vozniškim dovoljenjem** ustrezne kategorije. Veljavnost vozniškega dovoljenja lastnika vozila se bo preverjala pri registraciji oziroma podaljšanju registracije vozila.

- Ponovno je uvedena določba, da je pri vsaki spremembi lastništva **potrebno vozilo odjaviti in vrniti registrske tablice**. Registrskih tablic ni treba vrniti le v primeru, da kupec vozila takoj oziroma v roku 15 dni registrira na svoje ime. Prodajalec dobi vračilo neizkoriščenega dela vplačane cestne dajatve, kupec pa mora le-to doplačati do izteka veljavnosti prometnega dovoljenja. Na

pogodbi **ni več potrebna overitev podpisa prodajalca, morata pa tako prodajalec kot kupec pri registracijski organizaciji izkazati svojo istovetnost (identifikacija).**

2. ZAKON O VOZNIKIH

- **Vožnja s spremljevalcem** je možna za osebo, ki je starejša od 16 let in v šoli vožnje opravi teoretični in praktični del usposabljanja za voznika motornih vozil kategorije B. Spremljevalec je lahko eden od staršev, posvojiteljev, skrbnikov, rejnikov ali druga oseba, ki je stara najmanj 27 let, ima veljavno vozniško dovoljenje kategorije B najmanj pet let in v evidenci nima več kot pet kazenskih točk. Vozilo mora biti opremljeno s predpisano »L« tablico.

- **Ukinja se vožnja odličnosti** kot del dodatnega usposabljanja voznikov začetnikov.

- Uvaja se **resocializacija povratnikov prometnih prekrškov**. Predvideni so program usposabljanja za varno vožnjo in rehabilitacijski programi. Prostovoljno se jih lahko udeleži imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja, ki želi enkrat v treh letih izbrisati štiri kazenske točke. Obvezna pa je udeležba v programih za osebe pred ponovnim opravljanjem vozniškega izpita po izrečenih sankcijah prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Program usposabljanja obsega tako teoretični (v obsegu 12 pedagoških ur) kot praktični del (v obliki vadbe varne vožnje v obsegu šestih pedagoških ur).

Rehabilitacijski programi so **edukacijske delavnice** v obsegu najmanj šest pedagoških ur z vsebinami varnost cestnega prometa, tveganjih zaradi vožnje pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, odgovornosti voznikov in psihosocialnih odnosih med udeleženci v cestnem prometu; **psihosocialne delavnice** v obsegu najmanj 17 pedagoških ur ter **programi zdravljenja odvisnosti**.

- Spreminjajo se pogoji za **ponovno pridobitev vozniškega dovoljenja** po izrečenih sankcijah prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, saj se bo morala oseba, poleg ponovnega opravljanja vozniškega izpita, udeležiti tudi rehabilitacijskega programa oziroma programa usposabljanja za varno vožnjo (glede na to, ali je bila sankcija izrečena iz razloga vožnje pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil oz. drugih psihoaktivnih snovi ali zaradi drugih razlogov – hitrost).

Ni novost, vendar voznike ponovno obveščamo, da morajo najpozneje **do 30. aprila 2018** zamenjati vozniško dovoljenje za novo vozniško dovoljenje, ki je v obliki polikarbonatne kartice.

Želimo vam varno in srečno vožnjo.

Brigita Mernik, univ.dipl.prav.
Vodja oddelka za upravne notranje zadeve

Glasba usmerja strasti

TEA PLAZL

Tea Plazl se je zapisala v srca in spomin Šoštanjčanov različnih generacij. Kot otrok, ki se je igral ob bloku na Prešernovem trgu, kot učenka osnovne šole in kasneje kot učiteljica klavirja v šoštanjski glasbeni šoli. In kasneje tudi kot zborovodkinja »šolskega pevskega zbora« v Velenju in moškega zbora v Ravah. Njeno življenje je od rojstva v letu 1972 oziroma od zavedanja svojih želja dalje posvečeno glasbi oziroma pedagoškemu delu na tem področju. Za svojim delom stoji z znanjem in ljubeznijo. Tea Plazl ni oseba, ki bi želela posebej izstopati. Ko sem jo »okarala« zaradi njene redkobesednosti ob intervjuju, mi je rekla: »Sam sebe težko hvališ. Delaš in se trudiš delati čim bolje, če pa so potem rezultati, je veselje še toliko večje.« In ravno to njeno veselje ji daje nove energije, ki jo je že zelo zgodaj, kot mlado učiteljico, pevko, še posebej pa kot dirigentko Mešanega mladinskega zbora ŠC Velenje, naredila edinstveno.

Spomnim se te kot otroka, tvoj smeh je odmeval od Prešernovega trga do Primorske ceste, tam kjer sva se včasih srečali. Se še pogosto tako od srca nasmeješ?

Drži, še vedno se rada smejim in se držim pregovora, da je smeh pol zdravlja. V vsako družbo me radi sprejmejo, saj tudi njim s svojim smehom dajem

veliko dobre in pozitivne energije. Sodelavec prof. Nikolaj Žličar pravi, da je še v mojem smehu nekaj glasbe – baje se smejim v dvaintridesetinkah.

Tvoj deklinški priimek je Vodusek. Sta tvoja starša Šoštanjčana ali ste se v Šoštanj priselili?

Moja starša sta oba rojena Šoštanjčana, celo rojstne hiše imata v Šoštanju, ki pa so jih, žal, že podrli. Njuna zanimivost je ta, da sta bila sošolca na Osnovni šoli Karla Destovnika Kajuha. Oba čutita močno pripadnost našemu mestu, mogoče ati še bolj kot mami.

Z bratom ste medna po letih precej skupaj. Sta bila kot otroka navezana drug na drugega?

Brat Dušan je starejši štiri leta in sta mu starša velikokrat zaupala čuvanje mlajše sestrice. In moram priznati, da je vlogo sprejel zelo resno, tako da mu je prišla prav v kri, in me je čuval še pozneje, ko že varstva nisem več potrebovala. Ker sem bila vedno v bratovi družbi in družbi njegovih prijateljev, sem bolj iskala fantovsko kot deklinško družbo. Raje sem se igrala s »frnikolami« kot s punčkami. Res pa je, da čisto brez deklinške družbe nisem bila. Največ sem se družila s sošolko Metko Nahtigal, h kateri še danes, če le utegnem, grem na kratek klepet.

Osnovnošolska leta si preživljala na šoli Karla Destovnika Kajuha. So na tiste čase kakšni posebej prijetni ali neprijetni spomini?

No, saj veš, osnovna šola je trajala 8 let. Na kratko je to težko opisati, kajti bili so dobri in tudi slabi trenutki. V osnovni šoli sem sodelovala v raznih dejavnostih. Bila sem v kulturni skupini, ki je pripravljala program za predstavitve Kajuhove spominske sobe. Večkrat smo nastopali za skupine, in to kar med poukom.

Igrala sem tudi odbojko, a sem kmalu morala sprejeti odločitev: odbojka ali glasba.

Kako gledaš na vzgojo in izobraževanje zdaj, ko si sama vpeta v to okolje z druge strani katedra?

Težko vprašanje. Moje delo se razlikuje od učitelja na osnovni ali srednji šoli, jaz pred sabo nimam skupine otrok, ampak delam individualno. Opažam pa, da so danes otroci drugačni. Imam dva osnovnošolca in vidim, da so učitelji danes brez moči. Morali bi imeti več pristojnosti, kajti otroci se zavedajo samo svojih pravic, ne pa tudi dolžnosti.

Je bila izbira srednje šole težavna?

Ne. Če sem hotela nadaljevati z glasbo, je bila družboslovna smer v Velenju najbližja, ker sem se morala izobraževati tudi na takrat pripravljalni srednji glasbeni šoli v Velenju. Lahko bi šla na srednjo glasbeno šolo v Ljubljano, a sta se starša odločila, da ostanem še vsaj ta štiri leta doma.

Glasba je prišla že prej. Klasično vprašanje: zakaj in pod katerim vplivom?

Odkar se zavedam, imam glasbo v srcu. Z vstopom v prvi razred osnovne šole sem začela »sitnariti« mami, kdaj me bo vpisala v glasbeno šolo. A je mami mislila, da so to le otroške muhe, ki bodo kmalu minile. In zato, da sem utihnila, me je zavrnila s stavkom: »Tea, drugo leto!« Ko je prišlo tisto drugo leto, se je moja želja zopet odprla in tako je mami morala popustiti.

Kateri je bil tvoj prvi instrument, ki si se ga naučila, in ali je ljubezen ostala?

Vseskozi sem imela željo igrati klavir. Ker v tistem šolskem letu ni bilo mesta za vpis na klavir, so me prepričevali, naj grem na kakšen drug instrument – flavta ali kitara. A sem trmasto vztrajala, da želim igrati klavir pa pika. Med letom se je s porodniškega dopusta vrnila Danica Pirečnik in tako se je moja pot za klavirjem pričela. Danica je kmalu opazila moj talent, zato me je začela pripravljati za tekmovanja.

Je kdo posebej vplival na tvoj odločitev o pedagoškem delu v glasbi?

Že od vsega začetka je bila moja želja postati učiteljica klavirja. Kadar je bil na televiziji kakšen koncert, kjer se je igral klavir, me je to zelo pritegnilo in zanimalo. Vendar na poti do tega je bilo še veliko dela. Bili so vzponi in padci – krize. Takrat pa rabiš nekoga, ki ti pomaga, da krizo prebrodiš, in to je običajno mama. Tudi sama sem imela krizo in če bi mami popustila, danes ne bi bila to, kar sem.

Vzporedno z družboslovno gimnazijo, ki si jo obiskovala v Velenju, je torej teklo glasbeno izobraževanje. Tvoje nadaljnje izobraževanje pa je potekalo v Ljubljani.

Svojo glasbeno pot sem nadaljevala na Akademiji za glasbo v Ljubljani – smer glasbena pedagogika. Uspešno sem zaključila študij glasbe in se zaposlila na glasbeni šoli Velenje kot učiteljica klavirja.

Nisi nikoli nameravala ostati v Ljubljani? Mogoče tam poiskati zaposlitev v katerem od orkestrrov?

Ljubljana me ni zanimala; megla, gneča ...

Že ob odhodu na akademijo sem vedela, da me služba čaka na glasbeni šoli v Velenju, saj je v tistem času primanjkovalo učiteljev. Zato sem v 3. letniku študija že pričela tudi s poučevanjem klavirja ob koncu tedna. To je bilo sicer zelo naporno, vendar sem delo opravljala z veseljem.

Ker sem študirala glasbeno pedagogiko in ne za solistično pianistko, nisem iskala priložnosti za igranje v filharmoniji.

Kdaj si diplomirala in iz česa?

Diplomirala sem leta 1997 pri prof. Kuretu z diplomsko nalogo: Janez Bitenc in otroške pesmi.

Prve pedagoške izkušnje?

Moje prve pedagoške izkušnje so bile zelo zanimive, saj sem se še sama učila. Predavanje na faksu in potem praksa je dvojje različnih stvari. Individualni pouk zahteva, da si neke vrste psiholog, saj moraš spoznati otroka, njegov značaj, talentiranost, nekateri potrebujejo trdo roko, nekateri nežnost.

Spomini na kakšne posebne dosežke s svojimi učenci?

V spominu ti ostanejo vsi dosežki, najbolj pa seveda prvi. In to je bil klavirski duo sestic Tine in Tajde Tavčar. Z njima sem prejela zlato priznanje in 3. nagrado na državnem tekmovanju mladih glasbenikov v Mariboru. Vrstili so se še drugi uspehi, pa jih ne bi naštevala, da ne bi koga izpustila in ga s tem užalila.

Tvoje delovno mesto je na Glasbeni šoli Fran Korun Koželjski Velenje. Bo v jeseni kaj drugače?

Še vedno sem zaposlena na Glasbeni šoli Fran Korun Koželjski Velenje, kjer poučujem klavir in imam korepeticije.

Se ti zdi, da mladi ne poslušajo klasične glasbe? Kaj meniš, je program v glasbeni šoli primerno naravnan?

Tisti mladi, katerim smo odprli pot do poslušanja resne in klasične glasbe, to počnejo še naprej.

Program v glasbeni šoli je primerno naravnan, saj se mora učitelj prilagoditi sposobnostim otroka.

Toliko otrok se uči kakšnega instrumenta. Ti je slučajno znan kakšen podatek, koliko ljudi zares igra, ko odrastejo?

Podatek o tem mi ni znan. Poznam pa nekaj ljudi, ki so obiskovali glasbeno

šolo, pa danes še zelo radi zaigrajo na svoj instrument.

Pa preidiva na drugo področje, ki ga ravno tako obvladuješ. Petje.

Petje me že vseskozi spremlja. Kakor želja za igranje klavirja je v meni tlela želja stati pred zborom in biti vodja.

Si tudi sama kdaj pela solo oziroma pela v kakšnem manjšem sestavu?

Ja, to pa je spet ena izmed posrečenih zgodb. Sosed se je nekega dne pojavil na vratih in mi razložil, da so v ansamblu izgubili pevko. Po dolgem prepričevanju sem odšla na njihovo vajo in tako postala članica ansambla Planika. Po svoje je bila tudi ta izkušnja zanimiva, a ugotovila sem, da to ni tisto pravo zame.

Kje vse si pela kot zboristka?

V zboru osnovne šole, v Mešanem mladinskem pevskem zboru Šolskega centra Velenje, na akademiji, ŠAPZ.

Omenila si Šaleški akademski pevski zbor. Ta velja v našem okolju in tudi širše za enega prestižnejših. V zvezi z njim je povezano ime prof. Danice Pirečnik, ki jo omenjaš že prej.

Šaleški akademski pevski zbor Velenje je ansambel, ki je bil ustanovljen leta 1999. Sestavljajo ga študentje in izobraženci iz Šaleške doline in okolice, ki želijo bogato pevsko tradicijo tega dela Slovenije nadgraditi z izvajanjem vrhunskih umetniških del. V repertoarju zboru so skladbe najrazličnejših stilov od renesanse do 21. stoletja, s posebno pozornostjo pa zbor neguje in ohranja tudi lepoto slovenske ljudske pesmi. Ideja o zboru pa jedokončno dozorela z uspešnim delom velenjskega srednješolskega zboru, ki ga je vodila Danica Pirečnik. Mnogo dijakov, ki so končali srednjo šolo, je želelo z njo poustvarjati še naprej. Študenti in diplomanti, ki so prepevali v Mešanem mladinskem zboru Šolskega centra Velenje, še danes tvorijo jedro zboru. Po končani srednji šoli jih k zboru vsako leto pride nekaj, seveda pa zaidejo k zboru mnogi drugi, ki enostavno ljubijo glasbo in petje. Pa ne samo iz Šaleške doline, tudi iz Zgornje in Spodnje Savinjske doline prihajajo pevci. Zbor združuje zborovske izkušnje in mladost pevcev. Pevske ambicije se odražajo tudi v načinu dela in pevskem izpopolnjevanju ter zorenju vseh pevcev, ki to počno ob lastnih študijskih, poklicnih in strokovnih interesih.

In kakšna je tvoja vloga v njem?

V tem zboru sem kot pevka, vendar Danici priskočim na pomoč pri učenju novih skladb.

Že nekaj let pa vodiš MePZ ŠC. Tudi ta je zelo uspešen.

V letu 2003/2004 sem prevzela, na pobudo prejšnje dirigentke Danice Pirečnik, Mešani mladinski pevski zbor Šolskega centra Velenje.

Številne mnogoletne uspehe na republiških revijah v Zagorju in mednarodnem pevskem festivalu v Celju so spremljala pogosta tekmovanja tudi v tujini. Okvir »šolskega zboru« je začel preraščati z izjemnimi uspehi na mednarodnih tekmovanjih v tujini. Z enakim entuziazmom sem delo želela nadaljevati tudi sama.

Zato sem se leta 2007 udeležila mednarodnega tekmovanja v Budimpešti (Madžarska) in prejeli smo zlato priznanje.

Lansko leto smo v sodelovanju s Festivalom Velenje sodelovali pri izvedbi muzikla Čarovnik iz Oza, v letošnjem letu pa smo sodelovali na mednarodnem tekmovanju v Celju, prejeli srebrno priznanje, zmagali v svoji kategoriji in prejeli nagrado publike.

Čarovnik iz Oza je bil posebna izkušnja, saj gre za eno največjih scensko glasbenih del, postavljenih na oder velenjskega kulturnega doma v njegovi 60-letni zgodovini. Sodelovalo je več kot 80 ustvarjalcev, med njimi, kot rečeno, pevci Mladinskega pevskega zboru Šolskega centra Velenje.

Imaš v zvezi z delovanjem zboru kaj novih idej?

Vsako leto je potrebno razmišljati o projektih, kaj se bo pelo, ali se bo šlo na tekmovanje, kje se bo koncertiralo.

Najbrž je delo v »dijaškem« zboru še po čem posebno?

V zboru prepevajo dijaki Šolskega centra Velenje in prva posebnost

je ta, da je struktura zbora vsako leto drugačna. 4. letniki odidejo, 1. letniki pridejo. Zato tudi nastane problem, kajti ni vedno enako število prihajajočih, kot pa jih odide ali obratno. Pa vendar, ravno to mi je izziv, ker rada delam z mladimi.

Nekaj časa smo te videvali tudi kot umetniškega vodjo Moškega pevskega zbora Ravne? Tvoja izkušnja ob tem?

Leta 1996 sem prevzela moški pevski zbor Ravne pri Šoštanju. Pevci so bili različnih starosti, od starejših do mlajših. Seveda so bili sami amaterji z željo po prepevanju. Moje ambicije pa so bile višje, zato smo se po dveh letih ločili. Odšla sem z lepimi vtisi in spomini, a mislim da sem vsekakor pustila svoj pečat, saj sem s svojim veselim temperamentom izžarevala voljo in jo širila tudi med pevci.

Si pa tudi žena in mama. Vcepljaš svojima otrokoma ljubezen do glasbe oz. umetnosti?

Oba otroka obiskujeta glasbeno šolo. Karin igra oboe pri Tanji Mršnjak Petrej, Anže pa igra klavir pri Manji Gošnik Vovk in tolkala pri Davorju Plambergerju. Oba sta v glasbeno šolo odšla po ponujeni možnosti. Karin že kaže velike uspehe na raznih tekmovanjih, Anže pa je šele začetnik, vendar je učitelj zadovoljen in navdušen nad njim.

Kako preživljaš in doživljaš svoj prosti čas? Kaj te zanima, kar ni vezano

na tvoje delo?

Med šolskim letom prostega časa sploh ni. Največ ga imam med počitnicami in takrat ga izkoristim skupaj z družino. V zimskem času se hodimo smučat, plavat, poleti gremo na morje in raziskujemo našo prelepo Slovenijo. Otrokoma želiva z možem prikazati širino naše majhne države, zato obiskujemo naše znamenitosti.

Imaš kakšne posebne cilje in ambicije, ki jih nameravaš živeti v prihodnosti?

Vse kar si želim, je zdravje, ki mi bo dopuščalo opravljati delo, tako kot sem ga do sedaj. Zamisli in ideje se mi rojevajo sproti in upam, da jih bom lahko uresničevala. Zato nameravam nadaljevati s študijem zborovskega dirigiranja. Če bo uspela akademija v Velenju, bom gotovo med prvimi študenti, če pa se to ne bo zgodilo, bom možnost poiskala v tujini.

Tvoje vodilo skozi življenje ali misel, ki ti je všeč?

Cilj glasbe ni le razveseljevanje sluha, temveč tudi izražanje čustev, razvnanje domišljije, vplivanje na razum, usmerjanje strasti. Misel Francesca Geminani...

Milojka B. Komprej
foto: Dejan Tonkli

Napovednik

PRIRÉDITEV

september 2011

kavarna Šoštanj

kabelsko razdelilni sistem Šoštanj

List

Šoštanj.info
<http://soostanj.info>

KDAJ

ZVRST

KAJ

KJE

VABI VAS

petek, 2.9. do 11.9.	planinstvo	Tabor za odrasle planince 2011 – Romunija (Karpati)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
sobota, 3.9.	planinstvo	Zadnja ponca (zelo zahtevna pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
četrtek, 8.9. ob 19:00	razstava	Odprtje razstave 7. blok akademskega slikarja Stojana Kježeviča	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 10.9. ob 07:00	ribištvo	Regijsko tekmovanje za člane (člani LRP)	Družmirsko jezero	Ribiška družina Paka Šoštanj
sobota, 10.9. ob 16:00	nogomet	NK Šoštanj : NK Marles hiše (4. krog Štajerske nogometne lige)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
nedelja, 11.9. ob 07:00	ribištvo	Pokal občine Šoštanj LRP	Družmirsko jezero	Ribiška družina Paka Šoštanj
torek, 13.9.	predstavitev	Predstavitev druge, dopolnjene izdaje knjige Pozdrav iz Šoštanja - mesto na starih razglednicah	Vila Mayer	Občina Šoštanj
četrtek, 15.9. ob 19:00	predstavitev	Odprtje sobe družine Mayer	Vila Mayer	Občina Šoštanj
petek, 16.9. do 18.9.	ribištvo	Svetovni pokal v Castingu – Finale (tekmovanje bo v soboto 17.9.2011 ob 9.00)	Dom ribičev Šoštanj	Ribiška družina Paka Šoštanj
sobota, 17.9.	planinstvo	Debela peč (izlet, lahka pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
sobota, 17.9. ob 09:00	rekreacija	Dan rekreativnega teka v naravi	Prireditveni prostor ob Družmiskem jezeru	Športno društvo Šoštanj
nedelja, 18.9. ob 08:00	ribištvo	Predstavitev ribolova in kastinga	Družmirsko jezero	Ribiška družina Paka Šoštanj
nedelja, 18.9. ob 14:00	pohod	Pohod po mejah KS Gaberke	Gasilski dom Gaberke	Športno društvo Gaberke
ponedeljek, 19.9. ob 16:00	mali nogomet	Turnir v malem nogometu	Rokometno igrišče Šoštanj	Športno društvo Šoštanj

torek, 20.9. ob 16:00	košarka	Rekreativni turnir ekip (3+1) v košarki	Dom TVD Partizan	Športno društvo Šoštanj
sreda, 21.9. ob 16:00	rokomet	Rokometni turnir za rekreativne ekipe	Telovadnica OŠ Šoštanj	Rokometni klub »Veterani« Šoštanj
četrtek, 22.9. ob 16:00	test	Test vzdržljivosti in merjenje krvnega sladkorja, pritiska in holesterola	Stadion Šoštanj	Športno društvo Šoštanj
petek, 23.9. do 25.9.	planinstvo	Benediktova pot	Benediktov samostan v St. Paulu v Lavamundu	Dr. Johannes Maier
petek, 23.9. ob 12:00	razstava	Otvoritev razstave sekcije predelovalcev kož	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Obrtno podjetniška zbornica Slovenije in Muzej usnjarstva na
petek, 23.9. ob 16:00	namizni tenis	Turnir v namiznem tenisu (različne starostne kategorije)	Dom TVD Partizan	Namiznoteniški klub SPIN Šoštanj
sobota, 24.9. ob 09:00	sejem	Šmihelov sejem	Prešernov trg ob Kajuhovem parku	Občina Šoštanj
sobota, 24.9. ob 16:00	nogomet	NK Šoštanj : Boč Poljčane (6. krog Štajerske nogometne lige)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
sobota, 24.9. ob 16:00	odbojka	Turnir mešanih ekip (3+3) v odbojki	Telovadnica OŠ Šoštanj	Športno društvo Šoštanj
nedelja, 25.9.	planinstvo	Smrekovec (lahka pot)	Start in cilj pohoda je pri gostišču Grebenšek	Planinsko društvo Šoštanj
ponedeljek, 26.9. ob 09:00	simpozij	Simpozij usnjarstvo v gospodarstvu trgov in mest na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
ponedeljek, 26.9. ob 18:00	bridge	Bridž za stare in mlade	Gostišče in pizzerija Kajuh	Šaleški bridge klub
torek, 27.9. ob 09:00	kultura	Dnevi evropske kulturne dediščine	Vila Mayer	Občina Šoštanj
torek, 27.9. ob 16:00	kolesarstvo	Kolesarjenje	Športna dvorana Šoštanj	Športno društvo Šoštanj
sreda, 28.9. ob 16:00	lokostrelstvo	Lokostrelstvo	Prireditveni prostor ob Družmirskem jezeru	Društvo tabornikov – Rod Pusti grad Šoštanj
sreda, 28.9. ob 16:00	konjenišтво	Konjenišтво	Prireditveni prostor ob Družmirskem jezeru	Konjeniški klub Velenje
petek, 30.9. do 1.10.	košarka	8. memorial Matjaža Natka	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
petek, 30.9. ob 19:00	slovestnost	Osrednja slovestnost ob občinskem prazniku s svečano sejo sveta Občine Šoštanj	Kulturni dom Šoštanj	Občina Šoštanj in Zavod za kulturo Šoštanj

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (C34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.
 KATEGORIJE PRIREDITEV: šport kultura in umetnost splošno

Kultura poletja 2011

Ana Desetnica

Festival Ana Desetnica, festival uličnih gledališč, ki je bil 6. julija, je spet privabil številne gledalce, željne predstav na prostem. Glede na zanimanje bi veljalo razmisliti o dveh dneh ali dveh lokacijah, vsaj glede na letošnji izbor, ki je nudil dve zelo različni predstavi. S prvo, Vesoljski bojevnik smo se lahko nasmejali in igrali z Davidom Casselom iz Canade, v drugi pa uživali v lutkovni predstavi špansko brazilске skupine Trupitrek, ki je bila nedvomno kvalitetna, a bolj zahtevna in manj sproščujoča.

Veljalo bi razmisliti o razširjeni Ani Desetnici in predstavah, ki bodo privlačne za vse populacije.

V okviru tega festivala, je Agledaš s predstavo Priložnostni zdravnik gostoval v Ljubljani in Mariboru in dosegel odlične odzive.

MBK

Foto: Dejan Tonkli

Oglar s Pristave kuhal oglje na Ljubnem

V poletnih mesecih se po Sloveniji zvrsti lepo število etnografskih ali vsaj tako obarvanih prireditev. Prikazi različnih opravil po starem so pri obiskovalcih zelo priljubljeni. Poleg tega, da zbujajo nostalgijo po slepih starih časih, ohranjajo tradicijo, mlade ljudi ozaveščajo o načinu življenja naših prednikov in preprečujejo, da bi pomembno znanje in izkušnje utonile v pozabo. Čeprav takega načina obdelave, pridelave in predelave vsakdanjih potrebščin za preživetje najbrž nikoli več ne bomo potrebovali, vendarle določa našo identiteto in večstoletno zgodovino naših ljudi.

Ena takih prireditev z več kot polstoletno zgodovino je Flosarski bal na Ljubnem ob Savinji. V okviru večtedenskih dogodkov so letos pripravili tudi prikaz oglarske kope in kuhanje oglja. Na Grilovi domačiji v Teru nad Ljubnim so za to potrebovali mojstra te veščine in poiskali so ga na šaleškem koncu, točneje na Pristavi nad Šoštanjem. Rudi Hribšek s Pristave se je povabil rad odzval in tako je s pomočjo dveh prijateljev postavil kopo. Ob prižigu so organizatorji pripravili priložnostni program z živo glasbo, ki je na višinsko ekološko turistično kmetijo pri Grilu privabil številne obiskovalce. Prav tako veselo pa je bilo tudi ob razdiranju kope.

Obiskovalcev pa ni manjkalo niti v času, ko se je oglje kuhalo. Marsikateri mlajši gospodar si je prišel ogledat kopo in povprašat oglarja o tem in onem glede kuhe oglja. To v zadnjem času spet pridobiva na veljavi. Nekdaj si nekaterih obrti, med njimi kovaške, brez oglja ni bilo mogoče zamisliti, danes pa ga uporabljamo za bolj »lahkotne« namene, predvsem za peko na žaru.

Kot je povedal Rudi Hribšek, tokratna kopa ni bila med največjimi. V njej je bilo okoli sedem kubičnih metrov bukovih drv dolžine enega metra. Iz take kope se pridobi približno od 800 do 1.000 kg oglja. Oglje iz opisane kope bodo porabili kar na sami Grilovi kmetiji, kjer gostom

Foto: Marija Lebar

ponujajo tudi prostor za piknike. Sicer pa, kot pravi Rudi, oglja tudi dandanes ni težko prodati.

Da pa se oglje skuha, je treba precej znanja, potrpežljivosti in spretnosti. Ob kopi je, dokler se v njej napravlja oglje, treba stalno dežurati, saj je treba vsako uro ali dve »ogeti dol tišati«. To se dela tako, da se z velikim lesenim kijem tolče po kopi, da drva pravilno oglenijo. V zemljo, s katero so obdana drva, je treba v presledkih narediti luknje za dovod zraka, prejšnje – više ležeče – luknje in morebitne razpoke pa skrbno zadelati. Če bi v kopo prišlo preveč kisika, bi drva zgorela namesto da bi zoglenela. Zato je pri kopi potrebno bedeti tudi ponoči.

Rudi se je pripravljalanja kope in kuhanja oglja naučil od legendarnega oglarja Rudija Strmčnika, ko so se te veščine lotili na pobudo Turističnega društva Pristava. Rudi Hribšek kuha oglje že devet let tokratna – zgornjesavinjska kopa – pa je bila njegova deseta samostojna po vrsti.

Marija Lebar

Večnamenski in gasilski dom v Topolšici predali namenu

V nedeljo so v Topolšici tudi uradno odprli nov dom krajanov in gasilski dom. Investicije so se razveselili v krajevni skupnosti, ki bo v domu imela svoje prostore, člani številnih društev in seveda tudi gasilci, ki prav letos, ko se iz starega selijo v nov dom, praznujejo 80. obletnico delovanja.

»Verjamemo, da bo dom dal nov, še dodaten zagon društveni dejavnosti v našem lepem kraju,« je med drugim dejal Herman Pergovnik, predsednik KS Topolšica.

Svečana otvoritev se je začela z veličastno gasilsko parado, v kateri so sodelovali gasilci društev Gasilske zveze Šaleške doline in s Topolšico pobrateno prostovoljno gasilsko društvo iz Podkorena. Društva pa so predstavila tudi svoje avtomobile. Parada je potekala od starega do novega gasilskega doma v Topolšici, pred katerim je bila tudi častna tribuna, na kateri je gasilce Šaleške doline med drugim pozdravil tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije Anton Koren.

Sledila je prireditev pred novim domom, na kateri je zbrane najprej nagovoril župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih. Občina Šoštanj je investicijo v celoti financirala iz svojega proračuna, samo za gradbena dela je odštela 1.311.899,41 EUR z DDV.

Župan in poslanec se je v svojem govoru zahvalil vsem izvajalcem za dobro in v roku opravljeno delo. Gradbena dela je opravilo podjetje CM Celje, d. d., projekt je izdelalo podjetje AR projekt, d. o. o., Sevnica, strokovni nadzor pa je opravil Domino inženiring, d.o.o.

Župan je uporabnikom doma dejal, naj z njim upravljajo kot dobri gospodarji, vsem pa je v novih prostorih zaželel prijetno počutje.

Številne krajanje, ki so z veseljem prišli na otvoritev nove pridobitve, je nato nagovoril Anton Koren, predsednik Gasilske zveze Slovenije, ki je poudaril, kako pomembno je njihovo poslanstvo, saj so gasilci vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Obenem pa je tudi pohvalil Občino Šoštanj, ki z izgradnjo takega doma dokazuje, da ima posluš za gasilce in njihovo plemenito dejavnost.

Svečano so prerezali trak župan Občine Šoštanj in poslanec v DZ RS Darko Menih, podžupan Občine Šoštanj Viki Drev, predsednik GZS Anton Koren, predsednik KS Topolšica Herman Pergovnik in predsednik PGD Topolšica Boštjan Mikuž.

Blagoslov novega večnamenskega in gasilskega doma je opravil naddekan msgr. Jože Pribožič. Gasilce pa še dodatno varuje kip sv. Florjana, ki so ga postavili pred domom.

Občina Šoštanj je v domu odprla Turistično pisarno, v kateri je na voljo veliko promocijskega materiala iz Šaleške doline in tudi celotne Slovenije, kar bo za turiste, ki jih je v Topolšici iz leta v leto več, zagotovo pomembna pridobitev. V enem izmed lokalov v domu bo pošta, dva pa sta še na voljo za najem.

Gasilci so se ob tej priložnosti s spominskim darilom zahvalili županu in poslancu Darku Menihu, predsedniku GZS Antonu Korenu in dolgoletnemu predsedniku KS Topolšica, sedaj pa podžupanu Občine Šoštanj Vikiju Drevu, kateremu je Oktet Premogovnika Velenje namenil tudi posebno pesem. Poleg rudarskega okteta so kulturni program oblikovali Pihalni orkester Zarja in pevka Viktorija Maze.

Ob koncu prireditve in po ogledu so se obiskovalci ob brezplačnem golažu strinjali, da je dom zelo lep in da je velika prireditev za Topolšico, predvsem pa so krajanje zatrdili, da se bodo v domu velikokrat srečevali in družili, društva pa bodo snovala programe svojega dela.

Tjaša Rehar, foto: arhiv OŠ

Stare »pumpe« že osemindvajsetič

Tale reč s starimi pumpami; no tekmovalje starih ročnih in motornih brizgaln, kakor se temu lepo reče... tale reč gre pa iz leta v leto bolj zares. Že 28-tič zapored, (prvo tekmovalje je bilo 21. julija 1984), je šoštanjsko gasilsko društvo v soboto 20. avgusta (uh, kako je bilo vroče) priredilo tekmovalje in če je bilo od začetka organizacije tovrstnih tekmovalj, vse skupaj bolj v zabavo in se je odzvalo komaj kaj ekip, smo letos zabeležili 12 ekip v konkurenci motornih brizgaln in enajst ekip, oziroma desetin v konkurenci ročnih brizgaln, če štejemo domači ekipi, ki sta tekmovali izven konkurence. Ker je tekmovalje letos že drugič štel za pokal Saša regije, v sklopu katerega je bilo predhodno organiziranih pet tekem, Kaplja Vas, Gotovlje, Vransko, Paška vas in Radmirje, se je dogajanje s podelitvijo pokalov zavleklo v večer, ki je obetal prijetno druženje z narodnozabavnim ansamblom Okrogli muzikantje, (zakaj neki se jim reče tako?), ali konkretnije gasilsko veselico, ki je v Šoštanju že pregovorno dobra in uspešna.

Tudi ljudi se je v vročem sobotnem popoldnevu nabralo, da je imela ekipa gasilcev, ki ni skrbela za tekmovalje, ampak za dobro počutje ekip in navijačev, polne roke dela, oziroma steklenic in kozarcev, v katerih se je penila osvežilna pijača, ki ni bila voda.

Voda je tekla drugje. Iz cevi, ki so jih v tekmovalnem delu hoteli čim hitreje razviti gasilci, da bi voda čim prej brizgnila in prinesla ekipi točke, poleg ostalih zahtevanih, ki so jih pridobili s starostjo črpalke, starostjo tekmovalcev, izvirnostjo in opremo h kateri je sodila tudi konjska vprega. Ja, teh je bilo letos kar nekaj videti. Če je bila konjska vprega v preteklih letih redkost in so desetine kar »samotež« privleklo črpalke na prizorišče, je bilo letos vidno, da so se tudi v tej smeri gasilci izpopolnili in posodobili. Saj je bilo tudi lepo videti konjsko vprego in iskre konjiče in če je od konja padla na asfaltna tla kakšna figa, bi jo morali sodniki samo prišteti k točka izvirnosti. Nisem pa prepričana, da je bilo čisto tako. Tekmovalje je »obiral« **Toni Rehar** in se, kot že mnogokrat do sedaj, profesionalno odrezal, pri njegovi komentatorski vnemi bi bežni mimoidoči zagotovo dobili vtis, da gre za tekmovalje za evropski, če že ne kar svetovni pokal.

Prav prijetno in zabavno je bilo in še bolj bi moral biti poudarek na zabavnem, saj je dejstvo, da je dobila najbolj izvirna desetina PGD Braslovče, za nagrado plato piva, samo po sebi dovolj zgovorno. Pa še en plato piva je šel. Najbolj oddaljeni desetini, ki se je pripeljala iz Markovcev, tistih Markovcev v Prekmurju, da ne bo pomote. Pivo je zagotovo izhlapelo na dolgi poti domov. Sta pa plaketi prejela **Martin Turk** iz Šoštanja, kot najstarejši, 82 let star gasilec in najstarejša tekmovalka **Zala Mlakar** tudi iz Šoštanja, za katero pa let iz znanih razlogov ne bomo napisali. Najstarejša »pumpa« z letnico 1879 se je vrnila v Šmarje Sap, od koder so jo pripeljali, a njej, častitljivi starki niso dali nobene nagrade. Kot rečeno, naj bi bilo bolj za hec, šlo pa je za res. Strogi sodniki, cel regiment jih je bilo, zato navajamo samo predsednike komisij, **Leon Stropnik**, **Nikolaj Vihar**, **Boris Lambizer**, so sitnarili desetinam in zapisovali kazenske točke. Vodja tekmovalja, **Milan Roškar** je preverjal, če je vse tako kot mora biti, predsednik tekmovalnega odbora **Boris Goličnik** pa ni imel pod nadzorom samo tekmovalja, ampak kot je kazalo celotno dogajanje. »Izredno sem vesel in presenečen nad udeležbo, nekaj je novih ekip in vsa pohvala »mojim« gasilcem, ki so nekaj dni pridno pripravljali prizorišče.«

Po tekmovalju je potekala podelitev in razglasitev najboljših.

Iz rok župana Občine Šoštanj in državnozborskega poslanca **Darka Meniha**, ki je imel na začetku podelitve tudi kratek govor, v katerem je izrazil naklonjenost prireditvi in pohvalil društvo ob njihovi skrbi za ohranjanje gasilskega izročila, so prejeli pokale tekmovalci motornih brizgaln. Prve tri ekipe v moški desetini so bile 1. PGD Paška vas, 2. Gotovlje, in 3. Topolšica, tekmovalo je 9 desetin. Tako moška kot ženska šoštanjska desetina je nastopila izven konkurence. Pokal v kategoriji žensk je odšel v Kapljo – Pondor, tekmovali pa sta dve desetini. V moški kategoriji ročnih brizgaln so pokale prejeli iz rok **mag. Simona Tota**, direktorja TEŠ, ki je nesporen pokrovitelj tekmovalja. Tekmovalo je 8 ekip, 1. mesto so si prislužili Požarna bramba Vransko, drugo PGD Šmarje SAP in tretje PGD Braslovče.

Šesti odločilni boj za pokal Saša regije je bil v Šoštanju. V kategoriji ročnih brizgaln-moški je pokalni prvak postala desetina Požarna bramba Vransko, drugo mesto je zasedlo PGD Šmarje SAP in tretje PGD Braslovče. V kategoriji ročne brizgalne – je 1. mesto odnesla ženska desetina PGD Šoštanj mesto. Pokale in prehodne pokale, ki sta jih dobili desetini

ženski Šoštanj mesto in Požarna bramba Vransko sta podeljevala regijski poveljnik **Nikolaj Viharj** in **Franci Naraks**, član štaba operative GZ Slovenije.

Predsednik Saša regije **Jože Drobež** je podelil pokal moškim desetinam v konkurenci motornih brizgaln. Prvo mesto PGD Paška vas (tudi prehodni pokal) 2. mesto PGD Šoštanj – mesto in tretje mesto PGD Topolšica.

Poleg prej omenjenih so tekmovali še: PGD Gornji Grad, PGD Letuš, PGD Markovci, PGD Dekani, PGD Starše, PGD Parižlje Topovlje, PGD Blanca I in II.

To bi bil kratek povzetek sobotnega dogajanja pred lepim gasilskim domom v Šoštanju. Seveda se je dogajalo veliko več in še veliko bi bilo za povedati, predvsem o klimi, posebnem vzdušju, ki vlada med gasilci. Občutka pripadnosti in ponosa, ki ga izražajo gasilci vsak zase in skupaj. To pa je najbrž tema, ki ne prenese tekmovanja.

Milajka B. Komprej
foto: Dejan Tonkli

Vulkan na Triglavu

Ob druženju mladih in starejših članov, ki jih povezuje Stane Podvratnik v Kulturnem športnem društvu Vulkan Bele Vode, se je že nekaj let kalila misel, da skupaj obišejo očaka v Julijskih Alpah, ki je simbol naše domovine.

V lanskem letu smo prav pod njim med Staničevo kočjo in Kredarico na pobočju Rjavine doživeli vse letne čase. To prej omenjenemu predsedniku ni vzelo volje, da je zbral pohodnike, ki jih je s pomočjo prijateljev navdušil, pripravil ter v zgodnjem petkovem jutru popeljal v dolino Vrat, kjer smo v prebujajočem se jutru občudovali vršace Julijskih Alp. Planinska tabla pri Aljaževem domu v Vratih nam je vlila upanja, da smo izbrali pravo pot mimo spomenika vseh padlih Rinka, žuborečega potoka, vse do prve preizkušnje s klini, kjer smo premagali Prag, občudovali predrzne kozoroge in se ozirali v steno Triglava. Pri studenčku smo zajtrkovali, se okrepili, in klimatizirali na višino. Sončna kopel proti Kredarici je naše korake upočasnila, a smo na planinski postojanki nabrali novih moči in pri kapelici Marije Snežne utrdili upanje, da s skupnimi močmi osvojimo vrh Triglava.

Kolona štirindvajsetih dobro opremljenih planincev se je napotila preko Malega Triglava, kjer smo v dialogu s srečneži, ki so že doživeli občutek vrha, krepili pričakovanje. Vzeli smo si veliko časa za dostop kakor tudi za planinski krst ob Aljaževem stolpu. Morali smo se spustiti do našega počitka na domu na Doliču, kjer nas je prijazno osebje z mlado natararico, gostobesedno Sonjo ter nasmejano oskrbnico Mileno z vso srčnostjo toplo sprejelo ter nam pokazalo prostor, kjer smo se lahko do dobrega spočili. Nekaterim je to prišlo zelo prav, saj so premagali samega sebe in s pomočjo vodnikov in prijateljev korak za korakom po mulateri prispeli do koč.

Okrepljeni od močnega zajtrka in toplega napitka smo se podali preko Hribaric do Zasavke kočje na Prehodavcih, kjer smo se brez obremenjenosti ozirali v čudovit gorski svet, občudovali doline in prepoznavali vrhove bližnje in daljne okolice. Po prijetnem druženju, igranju kart, družabnem klepetu, smo se podali po zeleni dolini Triglavskih jezer, kjer nas je prevzela čudovita flora.

Na Sedmerih jezerih smo s skrbnikom in osebjem ob zvokih kitare kronali dvodnevno druženje ob petju prepoznavnih pesmi. Organizator je

vzpostavil stik z avtobusnim šoferjem, ki nas je že čakal v dolini, zato smo morali prisluhniti ukazu, da moramo domov. Pri Črnem jezeru smo napravili še zadnji počitek in se podali v strmino Komarče, v daljavi smo nato zagledali streho našega avtobusa, a do njega je bilo treba napraviti še nešteto korakov.

Na pol poti je naš spust malo ublažil slap Savica, ki smo ga lahko občudovali z višine. Obogateni od mnogih doživetij smo nahrbtnike predali skrbnemu avtobusnemu šoferju, sami pa z zadnjimi močmi zasedli svoja mesta na avtobusu. Nekaj kilometrov vožnje ob Bohinjskem jezeru je v nekaterih prebudilo željo po kopanju, ki pa je nismo mogli uresničiti vse do tolmana, ki ga zaznamuje odskočna deska za adrenalinski skok v čisto bistro vodo. Božanska kopel je razigrala še najbolj otopele, zato se nekateri niso utegnili sleči. To so lahko srečni in zadovoljni opravili kasneje.

Kramljanje na avtobusu in prešeren smeh sta prav gotovo dokaz, da je pohodništvo v gorah ob sočloveku idealen oblikovalec lastne osebnosti in zdrave družbe.

Vsa zasluga za osvojenega očaka in srečno vrnitev v dolino gre našima vodnikoma Filipu Vrabčič in Tonetu Kosterbanju.

Kulturno športno društvo Vulkan, Bele Vode

Foto: arhiv

Prvo šaljivo gasilsko tekmovanje v Gaberkah

Po 15 letih uspešne prireditve Praznik žetve in kruha se je upravni odbor PGD Gaberke odločil, da bodo zamenjali rdečo nit gasilske veselice. Porodila se je ideja o šaljivih gasilskih igrah, ki naj bi v kraj privabila veliko gasilskih ekip od blizu in daleč. Igre same po sebi niso šaljive, postanejo pa šaljive, ker ekipam podrobnosti predpisane vaje niso poznane vnaprej, zato prihaja pri izvajanju vaje do različnih smešnih pripetljajev. Čeprav gre za tekmovanje med ekipami, je to namenjeno bolj zabavi tako tekmovalcev kot publike. Kljub temu je to vendarle tekmovanje, zato ne gre brez ostrega sodniškega pogleda in podelitve zasluženega pokala najboljši ekipi.

Tekmovanje je potekalo v nedeljo, 17. julija 2011, na travniku pri Gasilskem domu Gaberke, kjer je bil postavljen poligon. Predsednik PGD Gaberke Bogdan Lampret je pred tekmovanjem vsem ekipam in gledalcem razložil pravila tekmovanja, domača ekipa pa je tudi praktično prikazala potek vaje. Ekipa je bila sestavljena iz 7 članov, ki so imeli pri vaji različne naloge. Najprej je bilo potrebno spojiti dve cevi na dvojak, nato po dve cevi raztegniti mimo ovire do določene točke. Ista tekmovalca sta nato morala prenesti ponesrečenca na nosilih do baze s prvo pomočjo, kjer sta ga oskrbela druga dva tekmovalca; poviti je bilo potrebno glavo in nogo. Po »oskrbi poškodbe« sta morala tekmovalca ponesrečenca nesti mimo ovir do mesta, kjer je bilo potrebno s vrvo zadeti oddaljen prostor. Ponesrečenca je na tem mestu prevzel tretji par v ekipi, ki je moral ponesrečenca prenesti pod oviro do gasilne baze. Tam je eden od tekmovalcev nalival vodo v brentačo, drugi je vodo črpal, poškodovanec pa je iz ležečega položaja na nosilih moral zadeti tri tarče (pločevinke). Po padcu zadnje tarče je bila vaja zaključena.

Največ zapletov, zaradi katerih ni manjkalo smeha med publiko, se je dogajalo pri oskrbi ponesrečenca ter samem prenosu ponesrečenca. Zaradi želje po čim hitreje opravljeni vaji se ponesrečenec ni ravno »šparalo« in mnogokrat je bil ponesrečenec deležen bolj trdih pristankov na tleh, noga in glava pa sta bili poviti na zelo različne načine. Manjkalo ni tudi padcev nosačev ter drugih različnih spodrslijajev. Napake so poleg smeha med publiko prinašale tudi kazenske točke, zato hitrost ni bila vedno najboljša izbira. Gotovo pa je največ smeha požela ekipa PGD Gaberke 2, ki je tekmovala kot zadnja. Če je ekipa PGD Gaberke 1 kot prva prikazala, kako se vaja pravilno dela, je bilo pri ekipi PGD Gaberke 2 ravno obratno. Prikazali so, kako se vaja ne dela. Poleg nešteto kazenskih točk, so imeli tudi slab čas. Ponesrečencu so tekmovalci povili kar celo glavo, tudi oči. Ponesrečenec se je zato moral precej truditi, da je na koncu lahko z vodnim curkom zadel vse tri tarče.

Na to prvo tekmovanje se je prijavilo 10 ekip, česar so bili v GD Gaberke zelo veseli, zato je predsednik društva razglasil, da bo to tekmovanje postalo tradicionalno. Dve ekipi sta pa vendarle malce odstopali od drugih. Ekipa TD Pristava je bila edina ekipa, ki v svojem kraju nima gasilskega doma. Štirje člani ekipe PGD Zibika pa so na tekmovanje prišli kar peš, in sicer v sklopu vsakoletnega okoli 50 km dolgega pohoda, ki ga izvajata obe društvi. Čeprav se je vsebina prireditve spremenila, pa so se organizatorji odločili, da bo tudi to prireditev spremljala razstava kruha in peciva, ki pride iz pečic krajanov Gaberk. Raznovrstno pecivo je kar vabilo po pokušnji. Prireditev se je po končanem tekmovanju nadaljevala pod prireditvenim šotorom, kjer se je odvijala tudi podelitev pokalov in priznaj

Foto: A. Grudnik

Foto: A. Grudnik

tekmovalnim ekipam. Pokale in diplome so ekipam podelili: župan Darko Menih, predsednica GZ Velenje Helena Brglez, predsednik PGDG Bogdan Lampret in poveljnik PGDG Sandi Judež. Pokal za prvo mesto je prejela ekipa PGD Šoštanj-mesto, druga je bila ekipa PGD Turiška vas in tretji PGD Lokovica. Pokal za prvo mesto v ženski konkurenci je dobila ekipa PGD Lokovica. Najhitreje in z najmanj kazenskimi točkami je vajo izvedla ekipa PGD Gaberke 1, vendar se rezultat ni upošteval, saj so tekmovali izven konkurence, ker so že vnaprej poznali vajo. Po podelitvi je za zabavo poskrbel ansambel Roka Žlindre, zvečer pa so za »žur« poskrbeli še velenjski »trubači« Fešta band.

Gaberški gasilci so zopet pripravili zanimivo prireditev z raznolikim programom, njihov trud pa je bil kot vedno nagrajen z množico zabave željnih ljudi.

A. Grudnik

Taborjenje v Ribnem enostavno fantastično piratsko doživetje

Tudi letošnje taborjenje tabornikov Rodu Pusti grad iz Šoštanja v Ribnem je uspešno za nami. Minilo je v odličnem vzdušju, saj nismo imeli nobenih poškodb in bolezni, vreme je čudežno zdržalo do zadnjega dne (kakšna kratka vsakodnevna 5-minutna ploha ni omembe vredna), rdeča nit taborjenja PIRATI IZ RIBNEGA je bila odlična izbira, program pester in poln, kot že dolgo ne, naši prijatelji iz Hrvaške enostavno super družba in odlična popestritev taborjenja ... in še bi lahko našteval.

Približno 120 tabornikov iz Šoštanja (peščica jih je bila tudi iz naših čet na Polzeli, Preboldu in Petrovčah ter naši posebni gosti s Hrvaške) je letos ponovno neizmerno uživalo v lepotah, ki nam jih ponuja Kajuhov tabor v Ribnem pri Bledu. Njegova lega na robu smrekovega gozda pod samih vznožjem Jelovice, kjer lahko prisluhnete žvrgolenju ptic, navdušuje

vse, željne miru in sprostitve v tesnem stiku z naravo. Tabor je odlična izhodiščna točka za pohodniške ture na Jelovico, za kopanje v reki Savi ali v Blejskem jezeru, adrenalinska doživetja ter druge športne in taborniške podvige v bližnji okolici.

Letos smo najbolj ponosni na rdečo nit taborjenja, ki je tokrat bila »Pirati iz Ribnega«. Skozi celotno taborjenje so potekale različne aktivnosti na to tematiko (iskanje skritega zaklada, piratske igre, piratske ustvarjalne delavnice ...) in seveda tudi osvajanje kopice klasičnih taborniških večer in znanj. Vrh taborjenja je tako bilo za nekatere taboreče bivakiranje (kjer otroci s svojimi vodniki noč preživijo v gozdu in si sami skuhamo večerni obrok; najmlajši v bližini tabora, malo starejši pa se na bivakiranje odpravijo na Jelovico), za druge zanimivi in pestri večerni programi, za tretje in najverjetneje večino pa je bil vrh taborjenja prav že omenjeni tematski piratski dan. Prav za ta namen smo iz lesa zgradili veliko piratsko ladjo, otroke razdelili v piratske posadke, ki so preko različnih nalog in

trgovanja z ostalimi posadkami na koncu morali napasti pirate v njej ter zajeti ladjo. Razvila se je dobra strateška igra in na koncu je zmago slavila posadka kapitanke Anne Bonny, ki je po uspešnem trgovanju prejela »orožje« in nato z odločnim napadom z vodnimi baloni z ladje pregnala posadko kapitana Črnega Sinija. Za najbolj pogumne je nato sledila še piratska proga preživetja, kjer so se le-ti morali prebiti skozi blatno kopel in različne ovire na poti. Res prima blatno doživetje. Dan se je končal s piratskim krstom, kjer so vsi, ki so bili prvič na taborjenju, prejeli svoja taborniška piratska imena.

Da je taborjenje tako dobro uspelo, se je potrebno zahvaliti prav vsem vodnikom in vodstvu tabora, ki svoje delo na taboru in tudi skozi leto opravljajo prostovoljno in nekateri izmed njih za izvedbo taborjenja tudi žrtvujejo svoj letni dopust. Ne smemo pa pozabiti tudi na našega zdravnika doktorja Saida, ki je letos na srečo skrbel le za manjše ranice, žulje in klope, ter na kuharico Marjano in njeni pomočnici v kuhinji (Urška in Manca), na ekonomo Viktorja in »salloondžijo« Tino. Brez njih bi bili zelo lačni. Tukaj so tudi neuničljivi taborniki: Dalija Furst ter Teja in Gusti Podgoršek, ki s svojimi nasveti in neizmernim znanjem ter izkušnjami pomagajo pri izvedbi tabora. Hvala prav vsem v imenu taborniškega društva Rod Pusti grad Šoštanj in v imenu otrok, ki zaradi vas preživijo najboljših 10 taborniških dni v letu.

Nad taborjenjem in program smo na koncu bili zelo zadovoljni prav vsi taboreči. Posebej je potrebno omeniti naše goste s Hrvaške (7 članov Taborniškega odreda Sava Zagreb), ki so bili res super popestritev in priložnost za spoznavanje novih prijateljev in novih taborniških običajev s Hrvaške. Pa tudi hrvaško-slovenska taborniška poroka ni manjkala. Gostje s Hrvaške so obljubili, da se v Ribno zagotovo še vrnejo.

besedilo in foto: SiNi

Dogodki in ljudje

Slovenska ikona na švedskem nebu

V Mestni galeriji Šoštanj je bila od 7. julija do 20. avgusta na ogled razstava Helene Jelke Bauman, Mariborčanke, ki je svoj ustvarjalni del življenja preživela na Švedskem, v »deželi svetlobe«, kot jo je imenovala. Tam je po hudi bolezni tudi umrla, zapuščina – ogromne in dragocene slike in svečniki – pa so prešli v roke mami Miri in sestri Sonji. Kot skrbni varuhinji njene zapuščine sta lani organizirali prvo poshumno razstavo na Ptuj, ki je bila izjemno odmevna. Stanka Gačnik je ob tem zapisala: Umetniško delo je dostikrat več kot le skupek vrednostnih sodb. Proces kreacije, osebno čutenje, senzibilno dožemanje in mojstrsko obvladovanje umetniškega izdelka pravzaprav predstavlja vizijo sveta, predstavlja univerzum lepega in dobrega, predstavlja vero v življenje svetlobe ... In umetnost Helene Bauman je obstala med mrakom in svetlobo, njena umetnost se pogovarja z večnostjo ...

Tako se jim na Zavodu za kulturo v Šoštanju ni bilo težko odločiti za organizacijo razstave, ki je bila postavljena po izboru likovnega kritika Matija Plevnika. Na razstavi je bil izbor njenih akvarelov, figuralnega slikarstva, ikon in avtoportretov, ter svečnikov, ki jih je začela izdelovati najprej.

Pri izboru je sodelovala Sonja Cotman, ki je z izborom svečnikov in nekaterih del poudarila emocionalno plat dogodka. Plevnik je ob tem zapisal: *Stičišče celotnega predstavljenega opusa predstavlja poglobljeno razmišljanje o usodnosti človekove eksistence. Akvarele močno zaznamuje abstrakcija, pa vendar najbolj odražajo ustvarjalkino arhitekturno pot ... po načinu likovne organizacije so ti akvareli daljni sorodniki s podobnimi deli Paula Kleeja. Figuralno slikarstvo nakazuje avtorčin spontan odmik iz materialnosti v duhovnost, v njenih ikonah oziroma drži, zlasti v obrazni mimiki, je predstavljena cela galerija občutkov, razporežen in hrepenen, razočaranj, pričakovanj, cinizma, humorja...*

S stališča umetnostne zgodovine so zelo zanimivi avtoportreti ... zaznamuje jih eleganca in aristokratska vzvišenost, velika mera humornosti in upodobitev brez laskanja samemu sebi. Splošna značilnost ustvarjalkinega opusa je, da je vsaka novejša slika v primerjavi s svojo predhodnico

Foto: Dejan Tonkli

pridobila na mističnosti in se otesla vsakdanjega balasta. Zato lahko njene slike tolmačimo kot duhovni portal v ustvarjalkin svet, ki ga prežema popolnoma samosvoj preplet trdne volje, nemoči, upanja, hrepenenja in usodne eksistencialne vpetosti človeka v univerzum.

Na razstavi so si zbrani ogledali tudi kratek film Marjana Štrmpfla Slovenska ikona na Švedskem nebu, ki je bil posnet na RTV Slovenija Heleni (kot se je sama preimenovala) Jelki Bauman v spomin. Poleg njene ustvarjalne poti je iz posnetega in pričevanj razvidno, da je bila umetnica resnično nekaj posebnega tudi v vsakdanjem življenju, da je tudi živel tako, kot je slikala, bila je tudi prevajalka, kot arhitektka pa je bila leta 2000 nagrajena za projekt mostu. Ob tem se je pozornemu obiskovalcu razstave odprlo še eno, sicer nepomembno dejstvo, razstava je bila postavljena ravno v času šeste obletnice njene prezgodnje smrti, čeprav organizatorji ob odločitvi zanjo niso razpolagali s temi podatki.

Razstavo si je kljub poletnemu terminu ogledalo veliko število ljudi, ki so izrazili občudovanje in spoštovanje do dela in osebe Helene Jelke Bauman.

Milojka B. Komprej

Lovci ponovno na Svetem križu

Kot je že tradicija, se je tudi letos drugo nedeljo v avgustu na Svetem Križu nad Belimi Vodami zbrala množica lovcev in vernikov. 14. avgusta 2011 so pripravili že 12. lovsko mašo zapored, ki pa je hkrati tudi počastitev obletnice posvetitve cerkve, letos že 149. Mašo je vodil celjski škof Stanislav Lipovšek, ki je tudi sam velik ljubitelj lovskih rogistov. Zaradi kvalitetnega oznanjanja božje besede je privabil še več ljudi, sploh pa ljubitelje rogistov. Somaševali so: šoštanjski župnik in dekan Jože Pribožič, šoštanjski kaplan Janez Kozinc ter Ivan Napret, župnik iz Šmartnega ob Paki. Dekan je tudi omenil, da cerkev prihodnje leto praznuje 150. obletnico ustanovitve.

Med mašo so nastopili rogisti iz Nove Cerkve, ki so tudi škofovi sovaščani,

po maši pa je ponovno zapel lovski pevski zbor, ki deluje pod vodstvom Vesne Pirečnik. Po maši je bilo v sproščenem k l e p e t u poskrbljeno za kruh in kozarček vina.

Melita Hudej

Foto: arhiv

Skrb za čistočo se začne pri posamezniku

Prva poteza v smeri uresničevanja zastavljenih ciljev, novo izvoljenega svetnika Krajevne skupnosti Šoštanj Novalija Muminovića je že bila narejena. V začetku julija se je v Šoštanju predal namenu nov, oziroma razširjen ekološki otok na Aškerčevi ulici, ki pokriva prejšnje tri lokacije. Lokacija ni bila izbrana naključno temveč po poprejšnjem posvetu s pristojnimi občinskimi službami in Krajevno skupnostjo. Na priložnostnem odprtju je g. Muminović povedal, da bo tudi v nadaljevanju, seveda v sodelovanju s Krajevno skupnostjo in Občino skrbel za bolj urejen in čist Šoštanj. Skrb za čisto okolje je njegova prioriteta med ostalimi, s katerimi želi opravičiti voljo volivcev, ki so zanj dali svoj glas.

Strošek izgraditve, ki je znašala približno 1800 evrov, je tako kril sam, saj meni, da ni toliko problem v denarju, kakor pa v volji posameznikov. S skrbjo vsakega krajana za čistočo v kraju, pa bi bila tako večina smeti rešena, še meni Muminović, ki je te dni v imenu krajevne skupnosti že vložil pobudo občinskim službam, za ureditev prehoda za pešce na Koroški cesti. Ulica je gosto naseljena predvsem pa natrpana s prometom, za

Foto: arhiv

varen prehod pešcev pa je slabo poskrbljeno. Šoštanj si torej lahko obeta še veliko sprememb.

Milojka B. Komprej

Nova Slovenija

Občinski odbor NSi Šoštanj, ki mu uspešno predseduje Roman Kavšak, je v četrtek, 23. junija, organiziral kresovanje ob dnevu državnosti na vrhu Loma pri Vojku Ovčjaku (po domače Aravs). Ob zanimivem in bogatem kulturnem programu (Koledniki iz Mozirja, Luka in Jan Ovčjak, slavnostni govornik podpredsednik NSi mag. Matej Tonin, povezovalka Urša), je Roman Kavšak vsem zbranim v svojem nagovoru tudi čestital ob dnevu državnosti. Poudaril je, da je Slovenija naša domovina in da moramo biti zanjo bolj odgovorni.

Gost večera in slavnostni govornik podpredsednik NSi mag. Matej Tonin je v svojem nagovoru izpostavil osamosvojitve Slovenije in poudaril, kako malo vemo Slovenci o tem, saj se v šolah še vedno poudarja NOB, OF in ne naša osamosvojitve in samostojnost. V Slovencih je potrebno prebuditi narodno zavest, ljubezen do jezika in domovine.

NSi

Foto: arhiv

Skrbni gospodarji gozdov

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Nazarje, je na prireditvi v sklopu tedna gozdov ter mednarodnem letu gozdov v novi Rinki v Solčavi, razglasil najbolj skrbne gospodarje svojih gozdov 2011 z območja krajevnih enot zavoda iz Zgornje Savinjske in Šaleške doline. Priznanja so podelili kmetom in gozdarjem Marku Suhodolniku »Cavniku« iz Logarske doline (Luče), Martinu Lenku iz Primoža (Ljubno ob Savinji), Slavku Šinkovcu »Rjavcu« iz Bočne (Gornji Grad) Marku Rozoničniku iz Šmihela (Mozirje) ter Stanku Hriberniku iz Plešivca (Šoštanj).

Za najboljšega gozdarja leta so razglasili (še vedno aktivnega in zaposlenega invalida) gozdarskega inženirja Ivana Jakopa iz Ljubnega ob Savinji (Luče). Marjan Denša pa je v imenu zavoda in Območne enote Nazarje razglasil tudi drevo leta, točneje drevesno vrsto leta 2011. Tokrat so to čast namenili macesnu (*Larix decidua*) in ob tem predstavili dve tipični drevesi, največjega v Sloveniji na Klemenči jami nad Logarsko dolino ter izjemen primerek v Mali Pišnici z obsegom v prsnici 473 cm, premera 151 cm ter višine kar 28 m. Vsem nagrajencem je direktor zavoda Anton Breznik podaril zaščitno čelado za varno delo v gozdu ter pisna priznanja ob izboru. O pomenu

Foto: Jože Miklavc

gozdov, skrbi za naravo in razmerah na področju Območne enote Nazarje ter še posebej na Solčavskem je poleg Breznika spregovoril tudi župan Občine Solčava Alojz Lipnik.

Jože Miklavc

Ste čebelam prijazna občina ali podjetje?

Slovenski čebelarji so že lani začeli z akcijo Ohranimo čebele. V okviru tega pripravljajo številne dejavnosti, kot je bil podpis peticije o pomenu čebel za življenje in okolje ter o ohranjanju krajinske sivke – naše avtohtone čebele, ki so se mu pridružili številni vidni Slovenci, pa tudi čebelarji in ostala zavedna javnost.

Letos čebelarji pozivajo vse slovenske občine in podjetja, da sodelujejo pri akciji Ohranimo čebele. Sodelujoče občine bodo navedli na svoji spletni strani www.ohranimo-cebele.si kot čebelam prijazne občine in podjetja. Enkrat letno bodo slovesno razglasili čebelam najprijaznejšo občino in podjetje v Sloveniji.

»Če menite, da s svojim delom in aktivnostmi lahko prispevate pri ohranjanju čebel vas prosimo, da se obrnete na Natašo Lilek na elektronski naslov natasa.lilek@czs.si, ki vam bo dala podrobnejša navodila glede sodelovanja v akciji Ohranimo čebele,« sporočajo s Čebelarske zveze Slovenije.

Že večkrat je bilo poudarjeno, da čebele niso koristne samo za čebelarje, temveč za celotno okolje. Brez njihovega opravevanja kulturnih in gospodarsko pomembnih rastlin bi pridelovalci kmalu ostali brez pridelkov, nastalo bi pomanjkanje hrane, vseh posledic pa ni mogoče povsem predvideti.

Da bi še poudarila pomen čebel, si Čebelarska zveza Slovenije skupaj s številnimi čebelarskimi društvi prizadeva tudi za razvoj čebelarskega turizma. To je priložnost, ki je ne kaže spregledati. Tudi naša območna Čebelarska zveza SAŠA velik del svoje pozornosti namenja čebelarskemu turizmu, saj je v minulih letih gostila že kar nekaj avtobusov čebelarskih gostov iz Slovenije in iz tujine, ki so poleg čebelnjakov in čebelarjenja spoznavali tudi druge znamenitosti naših krajev. Nedvomno bo k tej dejavnosti prispeval tudi čebelarski center v Lučah, ko bo dokončan in bo povsem služil svojemu namenu.

Prispevek k promociji čebelarskega turizma je tudi brošura oziroma knjiga in DVD iz preteklosti v prihodnost, ki ju je naša območna čebelarska zveza lani jeseni izdala v okviru projekta po programu Leader Spoznajmo ČZ SAŠA, ta je bil financiran s sredstvi evropskega kmetijskega sklada. V knjigi so fotografije večine čebelnjakov z tukajšnjega območja, ki so prav posebna stavbna dediščina našega podeželja in marsikdaj pritegnejo turistovo pozornost.

Kar nekaj pa je na savinjsko-šaleškem območju turističnih kmetij, ki imajo svoje čebelnjake. Tako gostom lahko ponudijo ne le čebelje pridelke in izdelke, pač pa jim tudi pokažejo način pridobivanja medu in življenje čebel.

Foto: Marija Lebar

Pomen čebel in njihovega vpliva na naravo poznamo že dolga stoletja. Še posebej pa smo se pomembnosti te neukročene domače živali, kot ji tudi pravijo čebelarji, zavedali v zadnjem času, ko čebelje družine iz različnih vzrokov umirajo in izginjajo, kulturne rastline pa

niso optimalno oprasene. Čebela je tudi pokazatelj čistega naravnega okolja in prav zato se čebelarski turizem vse bolj razvija. Okolje, ki je prijazno čebelam, je prijazno tudi človeku.

Slovenija je v tem pogledu dokaj uspešna, saj prihajajo k

nam čebelarji iz različnih koncev sveta tako na večje čebelarske prireditve kot na večdnevna potepanja po Sloveniji s spoznavanjem naše prepoznavne čebelarske tradicije. Čebelarska zveza Slovenije je spomladi uspela na razpisu za pridobitev sofinancerskih sredstev za promocijo čebelarskega turizma. Del tega projekta je tudi spletna stran Čebelarska doživetja, kjer je mogoče najti nekatere večje ponudnike čebelarskega turizma, ki so bili pripravljeni prevzeti svoj delež financiranja. Že pred nekaj leti pa je prav na temo čebelarskega turizma ČZS izdala posebno publikacijo z naslovom Domovina odličnih čebelarjev, kjer lahko najdemo tudi opis nekaterih čebelarskih zanimivosti našega okolja.

Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

30. HUDEJADA

V soboto, 25. junija, se je na igrišču v Mislinji odvijala že 30. Hudejada. Gre za srečanje Hudejeve rodbine ali po domače rodbine Kortnikovih, kot je ime domačije v Skornem, kjer se je vse skupaj začelo in od koder izvira 9 otrok. Na srečanju smo se tako zbrali bratje in sestre, bratranci in sestrične ter njihovi otroci in že nekateri njihovi otroci. Vseh skupaj nas je že okoli sto. Organizator letošnjega srečanja je bil Bojan, ki je zadnji abrahamovec v sorodstvu, saj že nekaj let velja pravilo, da srečanje organizira tisti, ki je pred kratkim praznoval abrahama. Odvijale so se razne športne igre, tako da zabave in smeha ni manjkalo. Ostalo sorodstvo pa je že v pričakovanju prihodnjega, 31. srečanja Kortnikove rodbine.

Melita Hudej

Mirno sanjaj

Lepe poletne dni je lepšala tudi zgoščenka ansambla Spev z naslovom Mirno sanjaj, ki je izšla pri založbi Vox. Na njej so ljubitelji narodnozabavne glasbe in predvsem spevovcev našli štirinajst napevov, ki so že več let manj znani, saj smo si nekatere že popevali ob raznih priložnostih. No, nekaj pa je tudi novih, kot je na primer Je knap bil moj oče, za katerega je tekst napisal Peter Rezman. Dve skladbi na zgoščenki: Biti knap je lep poklic in Mirno sanjaj sta podprti z videospotom, kar daje CD še dodatno težo. Ansambel Spev pa pripravlja videospot tudi za pesem Ljubezen je pesem.

Tudi na tem CD zasledimo avtorje, s katerimi soustvarjajo že vrsto let. Tako zasledimo imena, kot so Tine Lesjak, Brane Klavžar, Vera Šolinc, Franc Šegovec, Miro Klinc in drugi. Seveda ne manjka legendarni Lojze Slak, s katerim ansambel sodeluje že vrsto let, in pa Irena Vrčkovnik, ki je tvorno prispevala k projektu, ki je

tudi nekoliko »šaleško« naravn.

Kar dve že prej omenjeni pesmi se namreč navezuje na tukajšnje bivanje, ki ga je generacijsko zaznamoval Premogovnik. Od tam, konkretnije od dr. Milana Medveda, je tudi prišla spodbuda in želja, da se »knapom« podari kakšna pesem ali dve.

Po dvoletnem premoru torej znova nekaj dobrega od tega ansambla, ki je še vedno v sestavi kot od vsega začetka: Marko Berzelak, Erik Hribnik (vodja sestava) Krstijan Kolenc, Boštjan Mežnar in Edo Rednak. Tudi postarali se niso kaj dosti, še vedno jih odlikujeta prijateljstvo in dobra volja, prepoznavnost pa jim poleg ostalega daje štiriglasno petje. Tudi ljudska pesem Ko so fantje proti vasi šli, ena izmed štirinajstih skladb, je ena takih, v kateri pride do izraza polnost njihovih glasov.

Foto: arhiv ansambla

Kot že uvodoma rečeno, je zgoščenka, ki je bila posneta delno v studiu Metulj (Marko Pezdirc) in delno v Studiu 22 Radia Maribor, že na policah prodajaln in gotovo tudi v marsikateri zbirki. Predvsem pa v ušesih in srcih ljubiteljev domačih viž.

Milojka B. Komprej

Zapisani (v) glasbi

SLOVENSKIH 6

Slovenskih 6 je mlad ansambel, ki deluje šele od letošnjega leta. Kljub temu so letos zmagali že kar na dveh odmevnih festivalih, v svojih vrstah pa se lahko pohvalijo z odlično imitacijo Franca Koširja. O tem in še o marsičem sem se pogovarjala s kitaristom Matejem Turinekom.

Kdo ste člani ansambla Slovenskih 6?

Ansambel Slovenskih 6 sestavljamo: Dušan Polšak, ki je vodja ansambla (bariton, bas, vokal), Matej Turinek (kitara, vokal), Blaž Turinek (trobenta, vokal), Gregor Tovornik (harmonika), Gregor Dermol (klarinet) in Teja Leskovšek (vokal). Vodja ansambla Dušan Polšak ima zagotovo največjo kilometrino, saj v glasbi aktivno deluje že 23 let. Sodeloval je z različnimi glasbeniki. Kar 23 let je igral pri ansamblu Zupan. Moja malenkost in brat Blaž sva 5 let igrala pri Ansamblu bratov Avbreht. Oba obiskujeva Glasbeno šolo v Velenju in si pridobivava izkušnje tudi pri tamkajšnjem Big bandu. Blaž igra tudi pri Pihalnemu orkestru Zarja Šoštanj. Teja Leskovšek je svoje znanje pridobivala v družinskem ansamblu z imenom Kozjanski zven, predstavila pa se je tudi v vlogi solistke na bitki talentov in drugih nastopih. Gregor Dermol je svoje znanje in izkušnje dobival najprej v nižji, nato v srednji glasbeni šoli, nadaljeval pa bo na akademiji za glasbo. Sodeloval je z različnimi pihalnimi orkestri in simfoničnem orkestrom. Bil je tudi član ansambla Grajski muzikanti. Gregor Tovornik ima glasbo že v krvi, ker je tudi njegov oče nekoč igral pri ansamblu, prav tako pa se z glasbo ukvarja njegov brat Primož. Za Gregorja je to prva zasedba, vendar s svojim znanjem ne zaostaja, ker vaja dela mojstra, mojster pa vajo.

Kako ste se našli skupaj?

Ansambel Slovenskih 6 se je ustanovil oktobra 2010, s svojim intenzivnim delovanjem pa začel 1. januarja 2011. Pobudo za ansambel je podal vodja ansambla Dušan Polšak in tako skupaj povabil dobre muzikante, predvsem pa dobre ljudi. Skupaj smo se našli predvsem zaradi želje po kvalitetni glasbi in prijateljstvu. Z bratom Blažem prihajava iz Skornega pri Šoštanju, klarinetist Gregor iz Šmartnega ob Paki, harmonikar Grega iz Zabukovja nad Sevnico, pevka Teja iz Dobja pri Planini in vodja ansambla Dušan prihaja iz Celja. Nekako smo po krajih razdeljeni na dva dela, trije smo iz Šaleške doline, ostali trije pa so iz »celjskih« koncev.

"Ne pojte nocoj" je skladba, s katero ste letos postali absolutni zmagovalci narodnozabavnega festivala Števerjan. Kakšni so občutki po tej odmevni zmagi?

Ja, res je, omenjeni valček je pripomogel k temu, da smo odšli od tam veseli in polni nove energije. Občutki so fenomenalni. Ko smo bili na poti do Števerjana, nismo niti upali pomisliti na kakšno nagrado, kaj šele na kaj takega, kar nas je doletelo kasneje. Glavni cilj ansambla, ki deluje dobre pol leta, je predvsem to, da se predstavi publiku, da ljudje ansambel spoznajo in to je bil tudi naš glavni namen. Vse ostalo je bilo resnično presenečenje in mislim, da tudi dokaz, da smo na pravi poti.

V letošnjem letu pa ste zmagali še na enem festivalu ...

Oberkrainer festival Chiemsee v Nemčiji je petdnevna prireditel, ki zahteva veliko organizacije, predvsem zaradi številnega obiska ljudi. Prireditel je potekala pod velikim šotorom pod vodstvom organizacije KRAINER star. Festival vsako leto poteka na zadnjo nedeljo v juniju. Na festival so se prijavili ansambli iz Avstrije, Nemčije, Madžarske in Slovenije. Vsak ansambel se je moral predstaviti z osmimi skladbami, strokovna žirija pa je ocenjevala nastop vsakega posameznega ansambla. Prireditel je trajala približno pet ur in na koncu so žiranti razglasili za zmagovalni naš ansambel – SLOVENSKIH 6.

To pomeni, da veliko nastopate tudi zunaj naših meja?

Res je, tudi zunaj naših meja je veliko zanimanja za glasbo v kvintetu, tako da nastopamo tudi tam. Na tujino se že pripravljamo v največji meri, aktivno bomo tam začeli delovati naslednje leto.

Čeprav niste dolgo v tem sestavu, pa ste izdali že prvo zgoščenko z naslovom Najin praznik in posneli svoj prvi videospot.

Če hočem v celoti pojasniti, moram iti na naš začetek. Vsak začetek

je malce težak, vendar se z dobro voljo premagajo vse ovire in tako je bilo tudi pri nas. Stekle so prve vaje, zadali smo si svoje cilje in izrazili svoje želje. Tako smo našli skupno rešitev in skupne ideje. Sestavili smo program za koncerte, veselice, poroke in začeli vaditi. Zadeva je pripeljala tako daleč, da smo začeli s snemanjem skladb v studiu, posneli pa smo tudi prvi videospot z naslovom Ohcet po starem. Videospot je prejel zelo dobre kritike in nas tako popeljal v razne televizijske in radijske oddaje. Tako se je vse skupaj začelo in videli smo, da naš trud ni zaman. Šli smo s polno paro naprej in v mesecu februarju 2011 izdali svoj prvi CD z naslovom Najin praznik.

Kdo vse piše pesmi za vas?

Vse naše skladbe so Dušanovo delo in ker je idej veliko, bo verjetno tudi v prihodnje tako. Menimo, da je vsaka skladba naše ogledalo, zato skladbe nastajajo v lastni režiji. Za besedila pa sta do sedaj poskrbela Tone Gaberšek in Vera Šolinc.

V ansamblu pa imate naslednika Franca Koširja?

Res je. Ne vemo, če je ravno naslednik, vemo pa, da ga odlično imitira z glasom kot tudi s stasom. Našega Koširja smo prvič predstavili na Oberkrainer festivalu Chiemsee v Nemčiji in na narodnozabavnem festivalu v Števerjanu. Priznati moramo, da smo bili sprva v dvomih, ali bo ta točka uspela ali ne. Zelo malo je namreč ansamblor, ki igrajo Koširjeve skladbe, sploh pa, da igrajo to na festivalih. Naše tveganje se je izplačalo, Blaž pa je prejel veliko pohval in pozitivnih kritik. Veseli smo, da je ta točka tako uspešna, zato bomo tudi v prihodnje delovali v tej smeri.

Če sklepamo po Francu Koširju, je vaš največji vzor Slavko Avsenik.

Mislim, da se večina kvintetov zgleduje po Slavku Avseniku in tako je tudi pri nas. Zagotovo nam je njegova glasba največji vzor in vzgled. Tudi naš Blaž je pripomogel k temu, da je naša glasba podobna Avsenikovi. Zavedamo se, da je Slavko eden in edini in veseli smo, da lahko izvajamo njegove oz. Koširjeve skladbe.

Kako pa je z vašimi načrti in željami za naprej? Števerjan je bil letos šele začetek, kajne?

Idej je veliko, snemajo se skladbe, posneli bomo morda še kakšen videospot in če bo dovolj časa, se nam neke v jeseni obeta tudi lasten koncert v okolici Šoštanja. Videli smo, da je ljudem všeč tudi naš Blaž v vlogi Franca Koširja, tako da bomo v prihodnosti zagotovo naredili nekaj na to temo. Zavedamo se, da smo še popolnoma na začetku in da nas na tej poti čaka še veliko. Upamo, da se bomo dobro razumeli tudi v naprej, ker je to glavni ključ do uspeha.

Vse dobro ansamblu Slovenskih 6. Še velikokrat naj slišimo o vas.

Melita Hudej

Starine iz Šaleške doline

Vlaganje jajc

Danes poznamo vloženo sadje in zelenjavo. Še v sedemdesetih letih 20. stoletja pa so marsikje v Šaleški dolini (kjer še niso imeli hladilnikov ali pa so imeli veliko kokoši) vlagali tudi jajca. Ta so v gospodinjstvu potrebovali tudi pozimi, ko so kokoši nesle malo ali pa sploh ne. Sveža jajca (v zimskih mesecih dražja) so zato varčne in skrbne gospodinje konzervirale, ohranile za kasnejšo uporabo.

Ker ima jajce porozno apneno lupino, vanj prodira zrak, iz njega pa vlaga. Sčasoma se rumenjak in beljak sesedeta, jajce se izsuši in pokvari. Da bi preprečili stik z zrakom in jajca dlje časa ohranili, so jih včasih vlagali na različne načine. V Šaleški dolini so jih najpogosteje dajali v nekoliko osoljeno apnico (gašeno apno, mešano z vodo) v glinene lonce ali steklene posode (tri do osem litrske, s širokim vratom). Sveža, surova in umita jajca so v plasteh naložili eno na drugo. Po nekem priporočilu¹ naj bi bili pri prvi plasti vsi koničasti deli jajc obrnjeni navzgor, pri drugi plasti navzdol, in v tem redu dokler posoda ni bila polna (takšno zaporedje je bilo dokaj zahtevno vzpostaviti). Nekatere gospodinje pa so v suho posodo najprej zložile jajca in jih šele nato prelile z apnico. Vendar prelivanje naj ne bi bilo tako učinkovito konzerviranje kot polaganje jajc v apnico, saj se jajca ne omočijo tam, kjer se stikajo z drugimi jajci.²

V posode so naložili tudi po 80 jajc naenkrat. Glinaste lonce so zaprli s pokrovi, steklene pa pustili odprte: na vrhu se je naredila bela skorja.

Posode so postavili v suh in hladen prostor, kjer ni zmrzovalo. Tako vložena jajca so se ohranila tudi pol leta. Včasih so se navzela vonja po apnici. Takšna jajca naj bi se uporabljala samo za kuhanje in peko. Iz beljaka vložjenih jajc se menda ni dalo narediti snega.

Vlaganje jajc je bilo množično razširjeno med obema vojnoma. Vlagale so jih gospodinje za lastne potrebe, pa tudi javne ustanove, ki so mdr. pripravljale hrano: npr. v bolnišnici v Topolšici so šolske sestre, ki so vodile delo v kuhinji, skrbele, da se je vsako leto naredila zadostna zaloga jajc. Jajca so vlagali v 5-litrške pločevinaste posode za kompote.

V naših krajih se spominjajo, da so vlagali jajca tudi v žito, npr. med pšenično zrnje v kóštih, lesenih skrinjah, ali predale starih kredenc ali pa v koše s slamo. Ko je kokoš izvalila jajce, so ga takoj prestavili v žito. Običajno so eno jajce vedno pustili v gnezdu, da so kokoši vedele, kje je gnezdo in naj valijo. To jajce je bilo „záptnik“, pokvarjeno. Zgodilo se je tudi, da so pomotoma hranili záptnik k preostalim jajcem. Če kasneje pri „ubijanju“ jajc niso bili pozorni, so lahko zaradi záptnika šla „po gobe“ vsa jajca, ki jim je bil záptnik primešan.

Drugi načini konzerviranja, ki pa jih pri nas niso pogosto uporabljali, so bili vlaganje jajc v pepel, otrobe, pesek, seneni drobir, vodotopno steklo (ali vodno steklo, proizvedeno v steklarski peči iz kremenčevega peska in kovinskih karbonatov) ali garantol (dobilo se ga je v lekarni ali drogeriji). Pri polaganju jajc v sipke snovi (pepel, žito ipd.) je bilo treba paziti, da se jajca med seboj niso dotikala in da so bila v celoti zasuta.

Po naravnem ciklusu so kokoši začele valiti konec januarja. Na to se navezuje star pregovor: Na dan Neže se kuram rit odveže (sv. Neža goduje 21. januarja). Po zapisih v raznih kuharskih priročnikih in člankih pa so za vlaganje za zimo najprimernejša jajca, ki se poberejo med „šmarnimi mašami“, torej v avgustu in tudi septembru. V tem času »najdejo kokoši največ zrnja«. Tako ohranjena jajca so zdržala celo do velike noči.

Pripovedovali so: Mojca in Zvone Čebul, Frančiška Petkovnik, Pavla Poles, Drago Tamše. Zbrano v februarju 2011.

Špela Poles

1 Razingar, V.: Kokošjereja, Družba sv. Mohorja, Celje, s. 48.

2 An.: Kako se jajca ohranijo (konzervirajo). Dolenjske novice, št. 39, 1928, Novo mesto, s. 153.

3 Gl. op. 1, s. 47.

Jajca, vložena v vodno steklo in apnico (skrajno desno). Kozarci za konzerviranje jajc so bili povečini stekleni, ročno pihani. Osemilitrski kozarci (levo, iz zbirke Z. Čebula) so zdržali tudi po 80 jajc, manjši – štirilitrski pa do 40 jajc (kozarca na sredini in desno v lasti A. in J. Poles). Foto: Š. Poles

Iz/beremo

Fabio Geda

V morju so krokodili

Tokratna zgodba je ena izmed mnogih zgodb o prebežnikih in ljudeh na poti v »boljše« življenje. Naslov je *V morju so krokodili: resnična zgodba Enajatolaha Akbarija*, njegovo zgodbo je zapisal **Fabio Geda**.

V morju ni krokodilov. Živijo v rekah.

Jaz že ne bi bil tako prepričan, je zamrmral Husein Ali in zrl v vodo. V tej črni temi, je pristavil in brnil kamenček, bi lahko bilo karkoli.

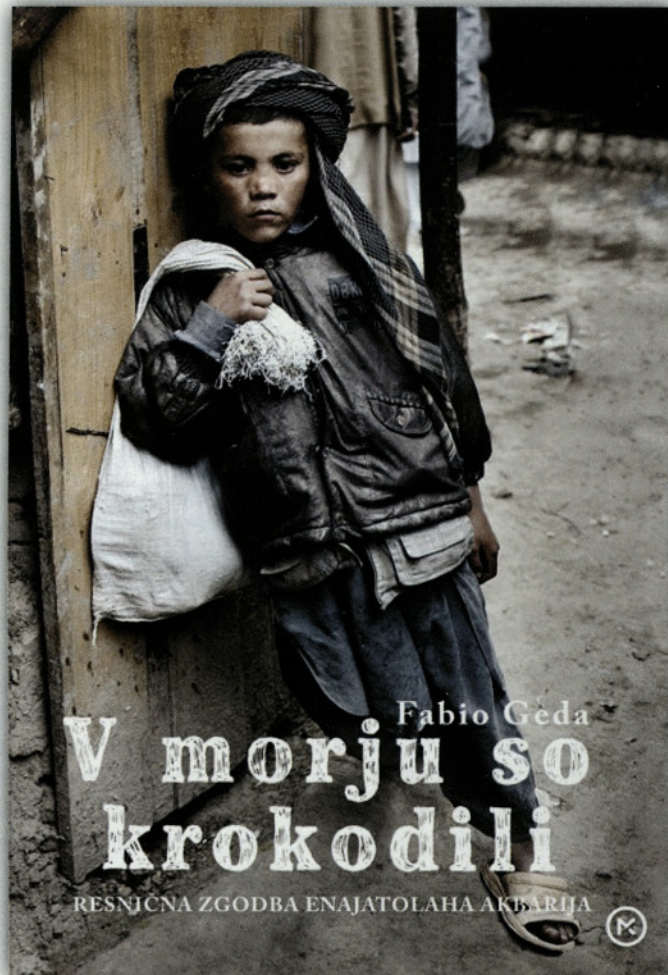
To je pretresljiva prvoosebna resnična zgodba o desetletnem afganistanskem dečku Enajatu, ki je moral zaradi nevarnih vojnih razmer ilegalno zapustiti domovino in se sam, čez Iran, Turčijo in Grčijo odpraviti proti Italiji. Na nevarnem potovanju, je imel, po maminem nasvetu, vedno pred očmi le eno željo: da bi, kot osel korenček, dosegel boljše življenje. Potovanje, polno strahov in negotovosti, je trajalo pet let, a zaradi vztrajnosti, poguma in pomoči številnih dobrih ljudi je prišel v obljubljeni deželo.

Zgodba se začne na poti iz Afganistana v Pakistan. Enajatolah Akbarij mora zaradi nevarnih vojnih razmer pri desetih letih zapustiti domovino. Iz nemirnega Afganistana ga mama odpelje v Pakistan in ga tam pusti z osnovnimi napotki za pošteno življenje: naj ne uživa drog, ne uporablja orožja in naj ne krade. Enajat je obljubil, da se bo držal napotkov. Čez Iran, Turčijo in Grčijo se po nevarnih ilegalnih poteh prebije v Italijo.

Čeprav ja Enajat živel skromno življenje v vasi brez elektrike, v kolibi iz blata, si v resnici ni želel oditi, zapustiti svoje idile, prijateljev. Rad je hodil v šolo, dokler je niso zaprli, učitelja pa ubili. Njegova mama se je zato odločila, da fanta desetih let odpelje v Pakistan, kjer mora Enajat v kratkem času odrasti in se spopasti z velikim svetom.

Na vsej poti so nanj prežale številne nevarnosti, a vedno se mu je uspelo izogniti najhujšemu, včasih zaradi pomoči številnih dobrosrčnih ljudi, pogosto pa zaradi lastne iznajdljivosti, velike vztrajnosti, vzdržljivosti in nenazadnje tudi potrpežljivosti: »potrpljenje rešuje življenje« je še en praktični Enajatov nasvet prebežnikom. Nikjer sicer sam ne pove, kateri del poti je bil zanj najtežji in najnevarnejši, a na podlagi njegove izpovedi bi lahko sklepali, da je to bila pot iz Irana v Turčijo. Najprej je bilo treba prehoditi gorovje, ki leži med mestoma Salmas v Iranu in Van v Turčiji. Da si lažje predstavljamo, za kakšen podvig gre, lahko to razdaljo primerjamo z razdaljo med Ljubljano in Zagrebom, s to bistveno razliko, da Enajat in njegovi sotrpinini niso hodili ne po cesti in ne po dolini, temveč po neprijaznem skalnatem gorovju. Slabo opremljeni, izmučeni, bolj lačni kot siti so prehodili to območje v štirih tednih; da jih ne bi izsledila obmejna policija, so hodili samo ponoči. Na poti jih je od sedeminsedemdesetih umrlo dvanajst. V mestu Van so jih natlačili v petdeset centimetrov visoko dvojno dno prikolice, tako so jih stlačene kot »pest zmečkanega riža v roki« prepeljali v Istanbul. In tam? V bližnji park, iskat srečo in možne poti naprej...kam? Že kam...London, Pariz, Italija...

Zgodba malega Hazarja Enajata iz Afganistana je samo ena od številnih podobnih zgodb, ki bi jih lahko povedali preganjeni otroci iz mnogih držav, iz katerih so morali pobegniti zaradi vojn, nasilja na podlagi etnične, rasne, verske ali katerekoli druge pripadnosti, ali pa so morali zapustiti svoje rojstne kraje zaradi revščine in lakote. Zavedati se moramo, da to niso zgodbe »od tam daleč stran«, da

v teh zgodbah ni prav nič »eksotičnega« in da so te zgodbe del tudi našega vsakdanjika, pa če smo to pripravljeni priznati ali ne. Žal se tega začnemo zavedati šele takrat, ko ugotovimo, da so prebežniki tudi med našimi someščani in sovaščani, našimi sodelavci in sodelavkami, našimi sošolci in sošolkami...

Enajatu je torej uspelo. V Italiji je pridobil dovoljenje za prebivanje kot politični begunec. Veliko njegovih prijateljev je nekje obtičalo, mogoče se še sedaj potikajo na poti... in ja; ko na koncu pripovedi Enajat pokliče svojo mamo po telefonu sem se z njima jokala tudi jaz.

Fabio Geda (1972) živi in dela v italijanskem Totinu. Je učitelj, ukvarja se s težavnimi mladostniki. Za roman *V morju so krokodili* je bil nominiran za prestižno italijansko literarno nagrado Strega. Roman je preveden v več jezikov, navdušene bralce pa je našel tako med odraslimi kot mladostniki.

Maja Rezman Huremović

Kavelj za meso Marjana Kotnik

Vstal je ob pol dvanajstih.

»Saj je sobota,« se je osorno odrezal.

»Ah,« je Romana siknila v brado, »tudi v ponedeljek bo isto ...«

Pa jo je vseeno slišal. Bil je napet kot struna. Samo še nekaj zine, pa bo spet zabrisal kozarec. Zadnjič je tistega z marmelado, ki jo je ravno mazal na kruh.

»Kaj si hotela reči? Kako pa veš, kdaj sem v ponedeljek vstal, ko si pa že ob pol sedmih odnesla kopita! Šiht se ti začne ob pol osmih, pet čez sedem bi šla, pa bi ne zamudila niti minute!« Glas je postajal nevarno visok. Zadnje mesece dobro znana zgodba.

»Rudi, a nisi hodil devetindvajset let v službo? A nisi bil tudi veliko na terenu? A sem te kdaj vprašala, kdaj točno prideš, a sem te kdaj žrla, če si prišel opolnoči namesto ob osmih? Nikoli! Zaupala sem ti in lahko bi tudi ti meni. Dobro veš, da moram skozi mesto, da so semaforji, da je gneča, da je včasih proga zaprta ... Kako naj pridem v dvajsetih minutah, človek božji? In ob pol osmih so stranke že v vrsti, ne morem šele prisopihati tja in zaganjati računalnika ...« Vedela je, da ne gre za tiste pol ure, včasih je ni gnjavil zaradi tega. Ko je še delal.

Rudi se je razkoračil pred njo, v pretesni pikasti pižami je bil videti še bolj napihnjen. Kot bi vrečo natrpal do zadnjega šiva, zdaj zdaj jo bo razneslo ... »A tako! Semaforji pa proga, jel! A popoldne so pa spet semaforji pa proga? Nakladaj ti komu drugemu, mene ne boš imela za osla. Lesjakova Branka se že pet čez štiri pelje mimo, naša gospa pa ima seveda smolo in na vsakem semaforju sveti rdeča. In da ti povem, klical sem na železniško postajo, ob štirih gre vlak skozi mesto, naslednji pa pet do petih. Vmes ga pa ni!« Krčil in raztezal je prste obeh rok in njegove oči so postajale vedno bolj grozeče svetle. Od izbruha jeze se mu je orosil nos, čeprav je bilo v kuhinji komajda toplo. Tudi pri kurjavi sta postala zmernejša in bolj premišljena. Tu pa tam sta stisnila, pa se je mesec kar lepo izšel.

Romana se ga je ustrašila. Izraz na njegovem obrazu je bil čuden, malone nor. Kot bi bil v nekem svojem svetu, kamor njena pojasnila in pomirjujoče besede nikoli ne bodo prodrle.

»Rudi, ljubi bog, Branka dela par minut stran od hiše. Ko grem iz službe, saj veš, da moram v trgovino pa na pošto, včasih na bencinsko, pa v knjižnico, še službeno pošto moram kdaj priporočeno oddati, pa je vrsta, pa ...« Ko se ji je približal, ji je zmanjkalo besed. Z obema rokama jo je zgrabil za vrat, približal svoj potni obraz njenemu, že umitemu in namazanemu z jutranjo kremo, tudi za doma se je rada uredila in malo obrobila oči. »Samo enkrat ti povem: če izvem, da imaš kake ovinke, saj veš, kaj mislim, te bom stisnil do konca! Bolje, da niti ne poskušaš!«

Romana je zadrgetala. Saj jo je stisnil samo na rahlo in za hip. A izraz v očeh in njegov glas nista bila njegova. Takega ga ni poznala. Imela sta lep zakon, sin je bil pri sedemindvajsetih že v svojem stanovanju v večjem mestu, že pri triindvajsetih je diplomiral. Idealen sin, je rekla pri sebi. Imel je dekle in službo ... seveda stanovanje na kredit, a saj dobro zasluži in za nedoločen čas ima pogodbo. Zase sta imela dovolj, morda jima je njuna hiša postala malo prevelika, a je šlo ... saj bodo vnuki najbrž kdaj ... Njena služba je bila dobro plačana in rada je delala s strankami. V knjigi pritožb in pohval so bile često zabeleške, da je gospa na vložišču izredno prijazna, hitra, simpatična ... Godilo ji je. Ko je Rudi praznoval abrahama, je že vedel, da bo

odpuščen. Vse jih je dal na Zavod za zaposlovanje; recesija, je rekel direktor. Bodo že kaj našli. Tako ali tako mu pripada 18 mesecev nadomestila, lačen ne bo, potem se bo že znašel.

Prvi mesec je govoril, da živi kot Črnogorec. Leže in služi denar. Rad se je šalil, dobro je znal zabavati z jugo vici, tako jih je pravil, da mu tudi Bosanci niso mogli zameriti ... še režali so se. Smejati se na svoj račun, posebna umetnost, tudi to je Rudi nekoč obvladal. Hotel si je spočiti dušo in telo, saj je bilo njegovo delo polno napetosti, nenehno se je mudilo, stalno so bile reklamacije, borba za nove stranke je bila prvo pravilo, ki ga je vodstvo neutrudno ponavljalo in niso hoteli razumeti, da novih strank preprosto ni. Denarja ni. Še tisti, ki so jih pridobili, niso plačevali ...

Po dveh ali treh mesecih je postajal malo siten, nenehno je pogledoval na uro, kot da je njegov čas nadvse dragocen in do zadnje minute načrtovan. Romana je včasih morala ostati kako minuto po službi, včasih je vodja sklical sestanek, ki se ni vedno zaključil točno ob uri. In na en tak dan je Rudi prvič zavpil nad njo. Stvari so se potem začele naglo slabšati. Očital ji je, da misli samo nase, da ji je vseeno, kaj dela on doma, da ne zna več naravnost domov, da hodi na kave. Oh, Rudi, niti enkrat nisem šla na kavo po službi, saj to vendar ve ... pa bi lahko šla, vse druge hodijo. Rudija je dajala nespečnost. »Saj ne moreš biti utrujen, če si ves dan pred televizorjem!« je previdno pripomnila žena. »Lahko bi se lotil beljenja, namesto da bova plačevala mojstra. Kupi valjčke pa barvo pa boš nekaj koristnega naredil!«

»Zakaj bi belil, saj je brez veze ...« Romano je začelo skrbeti. Mož je postajal drug človek. Včasih razdražljiv, jezen nase in na njo, na politiko in na ves svet, drugič pa dva ali tri dni skorajda ni odprl ust. Kar koli mu je predlagala, je bilo brez veze. Nima smisla, je odsekal. Ni pomil niti posode za sabo, ni pospravil postelje, vse jo je počakalo. Nenehno je nekaj žvečil, slonel za kuhinjsko mizo in strmo gledal v neko točko v daljavi ... »Ko bi mogel crknet!« je nekoč siknil skozi stisnjene zobe in šel v gostilno. Gostiln včasih ni maral, po

večerih sta bila vedno skupaj, obdelovala sta vrtiček, okolico hiše, imela nekaj zajčkov ... rada sta delala skupaj, poletne večere pa posedala v vrtni utici, počasi srkala frankinjo in klepetala ... Bil je poln življenja, načrtov, ljubil je službo, sosede, njo.

Iz oštarije ga je nekdo pripeljal, slišala je krohot pred vhodnimi vrati, nekdo se je odpeljal. Zakonska postelja je bila mrzla, termo nogavice je nataknila, ko je legla, pa se vseeno ni mogla ogreti. Same slabe misli so se ji zaganjale v možgane ... Kaj bo, če bo postal še bolj ljubosumen, če jo bo nekoč pretepel, če bo znorel. Vrata na hodniku so zadrlesknila in sunkovito je vstopil v spalnico, prižgal luč, malo postal, da so se oči privadile na nenadno svetlobo, nato pa zasukal gumb na stikalu, rekoč: »Srečo imaš, da si tu. Če te ne bi bilo, bi bil v sredo pogreb!«

Tisto noč je prejkala. Rudi je zaspal na sedežni garnituri v dnevni sobi. Zjutraj je klicala v službo in prosila za dopust ... da ji je zelo slabo, vso noč je bruhala ... ja, menda bo res sezona gripe ...

Rudi je do enajstih spal kot ubit. Čudno, ponoči pa ni mogel spati niti uro skupaj.

»Kje si bila včeraj zvečer, sem te vprašal?!« je že drugič stisnil skozi zobe izpod kosmatega pregrinjala.

»Rudi, kaj je s tabo, saj si vendar videl, da sem doma?«

»Kje si bila prej, to me zanima.« Povzpел se je na komolce. »A boš sama povedala, a bom moral izvleči iz tebe?« Skočil je pokonci, jo prijel za drobcena ramena in jo potisnil k omari. Hrbet jo je zabolél in v vratu se ji je nekaj zaskočilo zaradi nenadne sile, s katero jo je tiščal v les. Obraz je približal njenemu in po popitem smrdeča sapa ji je skoraj dvignila želodec.

»Spusti me! Smrdiš kot sod! Ti si nor, Rudi, ti moraš k zdravniku.« Razmišljala je, ali mu je kdo natvezil, da je kod hodila, ali si je preprosto izmislil ... saj je bila po službi ves čas doma, še pecivo je spekla, potem pa gledala televizijo.

»Aha, gospe sem začel smrdeti. Dokler sem nosil denar iz šihata, pomagal vse narediti, jo voziti okoli in jo natepavati, kolikor se ji je zahotelo, ji nisem smrdel. Zdaj sem začel pa smrdeti. Bomo videli, kdo bo smrdel! Z eno roko jo je še naprej tiščal v omaro, z drugo pa ji je primazal klofuto, da se ji je iz nosu pocedila rdeča proga. »Takole, draga gospa, vaš smrdeči soprog odhaja.«

Sesedla se je na posteljo, jok je stresal njeno telo in skozi žaluzijo ga je videla, kako je brcnil v pasjo posodo, da so se briketi razsuli po tlakovanem dvorišču. Nato se je nenadoma obrnil, sunkovito vstopil, brcnil čevlje z nog, da sta poletela vsak na svoj konec predsobe, zakoračil proti spalnici, potisnil objokano in tresočo se ženo na hodnik in zaklenil vrata. Iz sobe ga ni bilo ves dan, tudi ponoči ni odklenil vrat, da bi šla spat k njemu. Prenočila je v dnevni sobi in naslednje jutro s črnimi obroči pod očmi, vsa bleda in drgetajoča ob pol osmih sedla na svoje delovno mesto. Ljudje so spraševali, če se slabo počuti ... saj če si ti prijazen, so stranke tudi prijazne ... Vedno je tako, vse v življenju dobiš nazaj, zakon karme, pravijo kolegice, ki berejo te stvari ... ali res ... v njenem zakonu ni bilo več tako ...

Rudi skorajda ni več govoril z njo, zredil se je tako, da je lahko oblekel samo še trenerko. Dvakrat so ga klicali na Zavod za zaposlovanje na nekakšne motivacijske seminarje, pa se je opravičil. Obakrat je bil bolan. Za delo ni hotel niti vprašati več, čeprav mu je vsak teden nosila sveže izpise prostih delovnih mest. Če bi res hotel, mogoče bi pa kaj našel ... Kaj jo briga, on že ve. Samo pri miru naj ga pusti. K zdravniku ni hotel, tudi s štrikom me ne spraviš, ji je odgovoril na prigovarjanje. »Če je kdo nor, si to ti, poišči si psihiatra, meni ne manjka nič!«

Romana je govorila s svojim zdravnikom, seveda, lahko bi bila depresija. Zamolčala je klofute, sumničenja, mučne obtožbe brez

osnove ... samo čisto brez volje je moj mož, nič noče delati, nikamor več ne gre, samo je in leži ... še govoriva skorajda ne več, vse se mu zdi brez veze. »Ja, huda oblika depresije. Bo moral priti v ambulanto ... veliko je takih. Ko ostanejo brez službe, se včasih zgodi tako ... pa še leta so kritična, okrog petdesetih mnogi moški doživljajo krizo zrelih let ... eni se zakopljejo v delo, drugi si najdejo mlade ljubice, marsikdo pa pade v tako stanje, kot vaš gospod mož ... Moral bo priti, če ne bo samo še huje ...«

»Ali ne bi mogla jaz dobiti kakih tablet, bi mu jih že dala v čaj ali nekam ... da bi vsaj iz postelje šel, zdaj že cel teden ne pride iz spalnice, samo po hrano hodi in si jo nosi v posteljo. Gospod doktor, moj mož je resno bolan. A ni mogoče, da bi ga na silo spravili v kako bolnico, takole ne more več biti?«

»Ne, draga gospa Romana, takih tablet ne moremo dati kar tako. Človek mora priti sem, da se pogovorimo z njim ... Na silo nič ne moremo, taka je zdravniška etika in tak je zakon.

»Kaj pa, če mi kaj stori, če se mu zmeša? Gospod doktor, nisem vam povedala vsega, mož postaja agresiven. Kako bi vam povedala, včasih sva se zelo dobro razumela, zdaj je pa vse narobe ... Sram me je, da je tako, ampak je ...«

»Gospa Romana, za to so pa druge institucije. Če je agresiven, pokličite policijo.«

»Ampak moj mož je bolan, ne baraba!«

»Tak je naš sistem, gospa. Žal.«

V petek jo je Rudi klical v službo. Najbrž spet preverja, če sem tukaj ... če nimam spet »ovinkov«, jo je obšlo. Zahropel je v slušalko: »Romana, vse je brez veze, tako ne morem več živeti!« Preden je lahko kar koli rekla, je zmanjkalo veze. Obšla jo je temna slutnja, kot bi čez njene možgane pogrnil črno opno, nobena dobra misel ni prodrla skozi njo. Kaj, če si kaj naredi ...? Pograbila je torbico in stekla do avtomobila. Sodelavka pri sosednjem okencu je spustila miško in z odprtimi usti gledala za njo. Saj zadnje mesece se je videlo, da je vse narobe, Romana slabo izgleda, on jo nenehno klicari in teži ... Ampak povedala ni kaj dosti, to, da je Rudi obupan, ker nima službe, kaj več pa ne. Saj nikoli ni šla z nobeno na pijačo, da bi se malo naklepetali, v službi pa ves čas stranke.

Visel je v kleti na železnem drogu za obešanje mesa.

Ko so se pogrebci že dodobra razšli, ji je njegov bivši direktor izročil kuverto z zbranim denarjem, zmajujoč z glavo:

»Madona, kam človek pride ... Pa tak priden delavec je bil včasih! Pa kaj, a ni kazal nobenih znakov, da si misli štrik dat na vrat, a nisi nič sumila?«

Romana si je nenehno pivnala krvave oči in zmajala:

»Nič nisem sumila ...« Kaj naj mu razlaga, spremeniti ne more nič več ...

»Ja, saj pravijo, tisti, ki obljublja, se ni še nikoli obesil ... bo kar držalo!« Kar nekaj je nakladal, ko sta ostala skoraj sama pri grmadi rdečih rož in črnih, z zlatimi črkami popisanih trakov. Zaprla je oči in daleč, mnogo let nazaj, se je smehljala mlademu ženinu s črnimi kodri do ramen in z nebeškimi očmi ... Gospod kaplan jima je navil štolo okoli rok. Simbolika, zdaj sta zvezana za večno ... Da, hočem v dobrem in slabem ... Zaljubljen smehljal se je razlezel čez njeno lice. Sin jo je nalahno potegnil za rokav ...

Romana je zaprla rdeče oči, se naslonila na sinovo ramo, s prsti objela dlan njegovega dekleta in mislila na nič.

Potopljene vasi

Srečanje preseljenцев iz območja rudarjenja PV besedilo in fotografije: Alesander Grudnik

Vročna sončna nedelja, 21. avgusta 2011, je v Gaberke prinesla posebej slovesen dogodek. Prireditve 5. srečanje preseljenцев je bila združena z blagoslovoma novozgrajene kapele pri Cvenku in z blagoslovom in sveto mašo v obnovljeni cerkvi sv. Urha. Oba objekta sta bila že v zelo slabem stanju in zato potrebna temeljite obnove. Kapela pod kmetijo Cvenk, ki je posvečena sv. Križu, je stala v jami tik pod cesto, ki pelje na Pristavo. Pred desetletji je sicer ponosno stala nad staro makadamsko cesto, ki je peljala preko zaselka Brezje na Pristavo. Z izgradnjo nove asfaltirane ceste Velenje–Gaberke–Topolšica, ki poteka nekaj metrov višje, kot je potekala stara cesta, pa se je kapela znašla v jami, kjer je bila skoraj neopazna. S ceste proti Pristavi jo je bilo težko opaziti, vidna je bila le njena slaba polovica, z glavne ceste Velenje–Gaberke–Topolšica pa je pogled zakrivala varovalna ograja ceste. Ob deževju in pluzenju snega je bila kapela tarča brizgov vode izpod avtomobilskih koles, pozimi pa je bila pogosto zapluzena s snegom in obsuta s soljo. Zaradi novozgrajenega nasipa se je na tem mestu ustvarjalo mokrišče, kateremu pa temelji kapele iz rdeče opeke niso bili kos. Pred leti je TD Pristava želelo kapelo prestaviti nekaj metrov višje na boljšo pozicijo, vendar je bila ta že v tako slabem stanju, da tega ni bilo mogoče izvesti.

Kapelo so zato na stroške PV sezidali na novo in je natančna kopija originalne kapele, postavljene leta 1850. Okrog nje je urejena drenaža, do nje pa pelje tlakovana pot. Kovana vrata preprečujejo vstop v notranjost, križ z Bogom pa pred vremenskimi vplivi varuje steklena vitrina. Poslikave na kapeli je izdelal slikopleskar Tomaž Langus, na njej pa je upodobil Mater božjo, blaženega papeža Janeza Pavla II., sv. Barbaro in blaženo mater Terezijo.

Gaberška cerkev je edina cerkev v šoštanjski župniji, ki stoji na ravnini. Prvič je bila omenjena leta 1545, sedanjo obliko pa je dobila leta 1828. Razpoke na cerkvi so bile opažene že pred leti, leta 2009 pa so odgovorni s Premogovnika Velenje pričeli opazovati nastajanje razpok. Skupaj z Župnijo Šoštanj in Zavodom za spomeniško varstvo Celje so se pričeli dogovarjati glede sanacije razpok na zidovih cerkve. Pridobili so ustrezen projekt, v začetku maja 2011 pa so zidarji Pluton gradenj začeli dela tudi izvajati. V štirih mesecih so odkopali temelje, odstranili tlake v notranjosti cerkve, zabetonirali nove temelje in jih preko nove armirane plošče v notranjosti povezali skupaj. Uredili so drenažo okoli cerkve, statično in protipotresno povezali nosilne zidove, injektirali kritične zidove, naredili nove omete, novo fasado, prebarvali cerkveni stolp, v notranjosti pa izdelali nova tla, sanirali omete, prepleskali stene in strop. Za poslikave sten je poskrbel slikopleskar Tomaž Langus. Novost na južni strani cerkve je poslikava s sv. Krištofom, ki na svojih plečih prinaša Kristusa preko Družnirskega jezera proti Gaberkam.

Foto: arhiv PV

Foto: arhiv List

21. avgusta sta bili kapela pri Cvenku in cerkev sv. Urha okrašeni in pripravljeni za blagoslov. Na blagoslov je bil povabljen mariborski nadškof in metropolit Marjan Turnšek, ki se je vabilu z veseljem odzval. Do kapele so se nadškof Turnšek, naddekan Pribožič, župan Občine Šoštanj Darko Menih in njegova žena pripeljali s kočijami v spremstvu konjenice. Po nastopu Rudarskega okteta so cerkveni dostojanstveniki pričeli z obredom, blagoslov pa je izvedel nadškof Turnšek. Po končanem obredu so se s kočijami odpeljali do cerkve,

v kateri je bila maša prvič po letošnji veliki noči. V polni cerkvi se je nadškof Turnšek vidno zadovoljen in ponosen na obnovljene objekte zahvalil za povabilo. Nadškof je štiri leta služboval kot kaplan v Župniji sv. Martina v Velenju, zato te kraje dobro pozna. Njegova pridiga se je nanašala na obisk Gaberk pred nekaj leti, ko si je ob postanku pri gaberški cerkvi rekel: »Ta cerkev ne sme in ne bo propadla, zato ker živijo okrog ljudje, ki verujejo in so ponosni na svojo cerkev«. Na srečo je s poslušom Premogovnika Velenje prišlo do obnove cerkve, ki bo tako lahko živela z ljudmi še naprej. Nihče namreč ne bi investiral v zidove, prižnico in oltar brez nekega namena.

Pridiga naddekana Pribožiča se je dotaknila gaberške cerkve, ki je imela srečo, da stoji na takšni lokaciji, ki ni direktno ogrožena zaradi ugreznin. Zato jo je bilo možno sanirati in s tem podaljšati njen obstoj. Na žalost takšne prilike veliko domačij iz okoliških vasi, ki so ležale na ugrezninskem območju, ni imelo in ljudje so se morali od njih posloviti in oditi na nove domove. Župnija Šoštanj je ob tej priložnosti pripravila

spominsko kartico s sliko prenovljene cerkve, kjer lahko na zadnji strani preberemo o zgodovini cerkve.

Po končani maši je naddekan Pribožič vse prisotne povabil na 5. srečanje preseljencev, ki se je dogajalo pri kozolcu Kulturnice. Po prihodu na prireditveni prostor so preseljenci dobili rdeč nagelj, ki je bil namenjen kot dobrodošlica gostitelja. Ko so se ob 16. uri ljudje zbrali pri kozolcu v senci velikega šotora, se je pričel uradni del prireditve. Najprej je napovedovalka Karmen Petek Zakošek vse pozdravila in na oder povabila Rudarski oktet. Prvi govornik direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved je po pozdravu vseh gostov in prisotnih povedal nekaj besed o preseljenjih in vplivu Premogovnika Velenje na kvaliteto življenja. Pred desetletji je bil Premogovnika Velenje glavni krivec za neuporabno degradirano okolje v Šaleški dolini, danes je Premogovnika Velenje spet krivec v pozitivnem pomenu besede, da je degradirano okolje urejeno in služi nekemu namenu. Ponosen je, da je Premogovnik Velenje eden najmodernejših premogovnikov v Evropi in zagotavlja tudi dobra delovna mesta, ponosen je na maketo preseljenega področja, ki je bila

postavljena pri kozolcu leta 2009, ponosen je na obnovljeno kapelo pri Cvenku, na kateri je naslikana tudi zavetnica rudarjev sv. Barbara, ponosen je tudi na obnovljeno cerkev sv. Urha, ki je sedaj trdnjša, kot je kdaj koli bila. Ponosen je tudi na Kulturnico Gaberke in njenega predsednika Franca Štehnika, ki že peto leto zapovrstjo organizira to prireditev pod kozolcem, ki je tudi bil preseljen iz Šoštanja. Pohvalil je tudi sodelavce družbe PV Invest in njenega direktorja mag. Draga Potočnika, ki so z gledno vodili projekt obnove cerkve in kapele. Žal, cerkvi v Škalah in Družmirju nista imela možnosti za nadaljnji obstoj, kot tudi mnogo domačij, kapel in križev ne, ker to ni bilo mogoče. Tudi kmetija njegovega deda Jožeta Medveda v Prelogah je bila porušena in njegova družina je morala dom poiskala na drugi lokaciji.

Ob koncu svojega govora je Milan Medved na oder povabil nadškofa Turnška in naddekana Pribožiča. Nadškofu je v spomin na ta dogodek podaril kip sv. Barbare, delo akademskega kiparja Viktorja Plestenjaka. Kipec sv. Barbare pa je prav tako prejel naddekan Pribožič.

Govorniški oder je nato zasedel župan Občine Šoštanj Darko Menih. Pohvalil je zgledno sodelovanje s Premogovnikom Velenje in Termoelektrarno Šoštanj, zaradi česar se lahko izvede veliko uporabnih in družbeno koristnih projektov. Poudaril je, da imamo dom vsi radi. Lažje ga je obnavljati in popravljati, kot pa ga zapustiti in se odseliti, še posebej, če si močno navezan nanj. Zdi se mu dobro, da obstaja takšno srečanje, kjer se preseljenici lahko po mnogih letih vsaj enkrat na leto srečajo.

Sledil je nastop ljudskih pevk Gaberški cvet, nato pa je prišel do besede še predsednik Kulturnice Franc Štehar. Povedal je, da je tudi on na tem prostoru preživel veliko let kot hišnik v nekdanjem gasilskem domu. Da je ta prostor po rušenju gasilskega doma znova zaživel, gre velika zahvala Premogovniku Velenje, ki je dovolil selitev Lesjakovega kozolca iz Šoštanja, ki je bil sicer namenjen rušenju. Zahvalil se je tudi vsem obiskovalcem in domačinom, ki so pomagali pri pripravi prireditve. Uradni del je zaključil harmonikarski orkester Vilija Mravljaka.

Sončno pripeko pri kozolcu je ublažil velik šotor, kjer je večina obiskovalcev iskala senco. Prijala sta osvežilna pijača in sladoled, ki ga je ponujal sladoledar iz Slovenj Gradca. Pod kozolcem je Aleksander Grudnik postavil razstavo o porušeni in preseljeni domačiji s področja Gaberk, Družmirja, Šoštanja, Prelog, Pesja in Raven.

Na ogled je bila postavljena tudi razstava o poteku gradnje kapele pri Cvenku in obnove gaberške cerkve. Razstavljena je bila tudi trenutno najstarejša znana slika gaberške cerkve iz leta 1943. Mnogo ljudi si je z zanimanjem ogledovalo slike in obujalo spomine, saj je razstava zajemala okoli 250 črno-belih in barvnih fotografij. Ker pa nekatere lokacije domačij in poti z leti uidejo iz spomina, je pri tem zelo v pomoč detajlno izdelana in označena 3D maketa celotnega preseljenega območja, ki je od leta 2009 postavljena le nekaj metrov stran od kozolca.

Na prireditvi je bilo možno videti veliko novih obrazov, tako preseljencev kot tistih, ki so nekoč te kraje poznali ali pa so prišli samo na zabavo. Vsi so pohvalili dobro pripravljeno in organizirano prireditev.

Stara pesem, ki jo še vedno znajo zapeti v Gaberkah:

Prošnja dežja

Če dežja pa dolgo ni,
mi ga izprosimo.
Se Mariji gaberški tjakaj zaletimo,
da nam da čistega, pohlevnega.

Če pa nas tam zraven ni,
nič ne izprosimo.
Ko za dežek prosijo, točo izprosimo
nam pa da čistega, pohlevnega.

Fotoreportaža

Ana Desetnica

tradicionalno na Trgu Svobode
Šoštanj, 6. julij 2011

Foto: Dejan Tonkli

Velenje
Sp Do 35
LIST
2011

352(497.4 Šoštanj)

9006116,8

COBISS

KNJARNICA VELENJE

Fotoreportaža

Ana Desetnica

tradicionalno na Trgu Svobode
Šoštanj, 6. julij 2011

Foto: Dejan Tonkli